

РІК LXXV, Ч. 11

ЛИСТОПАД – 2018 – NOVEMBER

№ 11, VOL. LXXV

НАШЕ ЖИТТЯ

OUR LIFE

ВИДАЄ СОЮЗ УКРАЇНОК АМЕРИКИ – PUBLISHED BY UNWLA, INC.

СОЮЗ УКРАЇНОК АМЕРИКИ

Неприбуткова організація

“НАШЕ ЖИТТЯ”

Рік заснування 1944

РІК LXXV ЛИСТОПАД Ч. 11

Україномовний редактор – Лариса Тополя

Англомовний редактор – Тамара

Стадниченко

Редакційна колеґія:

Маріянна Заяць (з уряду) – голова СУА

Уляна Зінич, Святослава Ґой-Стром,

Софія Геврик, Петруся Савчак,

Ірена Грамяк

ISSN 0740-0225

UKRAINIAN NATIONAL WOMEN'S LEAGUE OF AMERICA, INC.

A Non-profit Organization

“OUR LIFE”

Published since 1944

VOL. LXXV NOVEMBER № 11

Ukrainian-language-editor – Larysa Topolya

English-language editor – Tamara S. Cornelison

Contributing Editors:

Marianna Zajac – UNWLA President

Ulana Zynych, Sviatoslava Goy-Strom,

Sophia Hewryk, Petrusia Sawchak,

Irena Gramiak

“НАШЕ ЖИТТЯ” ВИХОДИТЬ РАЗ У МІСЯЦЬ (ОКРІМ СЕРПНЯ)

“OUR LIFE” IS PUBLISHED MONTHLY (EXCEPT AUGUST)

ЗМІСТ – CONTENTS

Лариса Тополя. Дві революції заради Свободи.	1
Маріянна Заяць. Ділимося вістками і думками.	2
Прот. Петро Жук. Візит Маріяни Заяць в Київську Трьохсвятительську духовну семінарію.	5
Marianna Zajac. Sharing News and Views.	7
Irena Gramiak. A Candle in Remembrance.	9
Олександр Олесь. Коли б ми плакати могли.	10
Тетяна Домашенко. 33 колосочки.	11
Вісті СФУЖО.	12
Наша обкладинка / Our Cover.	13
Тамара Кучерова. Українці, що відродилися.	14
Аліна Акуленко. Кобилянська та її вибір.	16
T. Cornelison. A Story About Stories.	17
Wira Trigos. A Letter from Godmother Wira.	18
Stephanie Sydoriak. New Mexico Ukrainians Celebrate Ukrainian Independence Day.	19
Леонід Полтава. Киянка часів Мазепи.	20
Олександр Кожолянко. Дмитріївська батьківська субота.	21
Тетяна МакКой. Ось така гірка петрушка.	22
Доброчинність.	25,33
Енді Воргол: Загроженої види тварин. Нова виставка в Українському Музеї.	27
Діяльність відділів.	31
Нашим дітям.	34
Ihor Magun. Your Coffee is Served.	36

На обкладинці: Національний музей: «Меморіал жертв Голодомору». Фотографія Маріяни Заяць.

Our Cover: National Museum: "Holodomor Victims Memorial." Photo by Marianna Zajac.

- The Editorial Board does not always share the point of view of the author.
- In Ukrainian, the editors follow the orthography of the Holoskevych dictionary.
- No reprints or translations of *Our Life* materials are allowed without the editor's written permission.
- The author is responsible for the accuracy of the facts in the article.
- Unsolicited manuscripts will not be returned.
- The editor reserves the right to shorten submissions and make grammatical corrections.
- PLEASE NOTIFY US OF ADDRESS CHANGES PROMPTLY – there is no charge.
- There is no charge for MEMORIAL NOTICES and the photographs with them.
- Please note that the deadline for all ARTICLE submission is the **5th of each month**.
- Authors are requested to include a telephone number with manuscripts to allow us to acknowledge submissions and verify information

Periodicals Postage Paid at New York, NY
and at additional mailing offices.
(USPS 414-660)

**POSTMASTER – send address changes to:
"OUR LIFE"**

203 Second Ave., New York, NY 10003

© Copyright 2018 Ukrainian National Women's
League of America, Inc.

Канцелярія СУА та адміністрація журналу “Наше життя”: UNWLA / *Our Life*

Tel.: (212) 533-4646

E-mail: office@unwla.org • E-mail: unwlaourlife@gmail.com

Адміністратор: Оля Стасюк

Канцелярйні години: вівторок, середа, четвер – 11 – 7

203 Second Avenue, 5th Floor
New York, NY 10003-5706

Administrator: Olha Stasiuk

Office hours: T. W. Th. – 11 a.m. to 7 p.m.

\$3 Один примірник / Single copy

\$45 Річна передплата в США (не член СУА) / Annual subscription in the USA for non-members

\$50 В країнах поза межами США / Annual subscription in countries other than USA

Членки СУА одержують “Наше життя” з оплатою членської вкладки через відділ. Передплатникам письмово нагадується про відновлення передплати.

Річна вкладка вільної членки СУА – \$50.

Our Life magazine is included in UNWLA member annual dues, payable through the member's branch.

Subscribers are sent renewal letters.

Annual dues for UNWLA member-at-large – \$50.

Дві революції заради Свободи

У листопаді 2014-го р. Президент України **Петро Порошенко** підписав указ, згідно з яким в Україні **21-го листопада** відзначається **День Гідності та Свободи**. Свято встановлене з метою належного вшанування патріотизму та мужності громадян, які **восени 2004-го р.** (*Помаранчева революція*) та у **листопаді 2013-го — лютому 2014-го рр.** (*Революція Гідності*) постали на захист демократичних цінностей, національних інтересів держави та її європейського вибору. День Гідності та Свободи встановлений заради утвердження в Україні ідеалів демократії, збереження та донесення до майбутніх поколінь об'єктивних фактів про доленосні події в Україні **початку ХХІ ст.**

Свято є наступником Дня Свободи, запровадженого у **2005-му р.** Президентом України Віктором Ющенком і **30-го грудня 2011-го р.** скасованим В. Януковичем. Воно втілює символ перемоги над диктатурою, деспотизмом і тоталітаризмом. У цей день ми з гордістю говоримо про те, що українці – це волелюбний народ, з високим почуттям патріотизму, а Україна – територія Гідності та Свободи. І хочемо, аби так було. І віримо, що такими нас зробили (і продовжують робити) не одна, а дві Революції, що є наступниками тієї, якій виповнилося 100 років... Вони стали важким, але доленосним іспитом для України, натомість дали шанс українцям продемонструвати свою європейськість, гідність, прагнення жити у вільній демократичній державі.

21-го листопада 2013-го р. назавжди змінило історію українського сьогодення. Цього дня розпочалися перші протести українців у відповідь на рішення влади припинити курс на євроінтеграцію. Зневага до законодавчо закріплених пріоритетів зовнішньої політики України, викликала обурення українців: сотні людей, а згодом уся свідомо нація, повстали проти чинного режиму президента-втікача в надії змінити державу на краще. Події розгорталися стрімко й драматично: від мирних зібрань студентів до масових мітингів, шин, що палають, «коктейлів Молотова» і вишкрябані замерзлими руками бруківки, що стала чи не єдиною зброєю в руках протестувальників. Найтрагічнішим і сумним було те, що, на відміну від подій Помаранчевої революції, цього разу відстоювання власної Гідності та Свободи вартувало українцям 106 убитих і понад 2 тис. поранених. І це лише упродовж 3-х місяців Євромайдану, що знаменував прагнення українців створити справді європейську країну – без корупції, брехні та політичних ігор, що переріс у справжню війну між Свободою і Рабством, Добром і Злом.

Злочинна влада зробила все, аби разом з собою потягнути у небуття й Україну та повністю віддати її на поталу «великому брату». Анексований Крим, війна на Донбасі, що забрала життя тисячі українців, шалений супротив корумпованого чиновництва всередині країни, «золота короста» на тілі зажерливого олігархату – все це реалії сьогоденної України. І хоча події, що почалися біля монумента Незалежності у листопаді 2013-го р. тривають і досі, ми віримо, що обраний українським народом шлях хоч і важкий, але незворотний. Бо Гідність (що за тлумачним словником української мови є сукупністю рис, які характеризують позитивні моральні якості, а також усвідомленням людиною своєї громадської ваги та обов'язку) не купиш за жодні гроші. Вона або є (і переростає в духовну й фізичну потребу мати Свободу), або її немає. І українці – Небесна Сотня, воїни АТО, волонтери, кримські татари, бранці путінських тюрем – довели, що мають Гідність, і вона йде в парі з неперекорним бажанням забезпечити собі Свободу. І якщо треба – виборювати її, а виборовши – відстоювати, навіть ціною життя.

Усі ми хочемо, аби до Свободи й справжньої Незалежності Україна йшла шляхом верховенства права. І щоб цей шлях перестав скроплюватися кров'ю наших братів і сестер.

Щиро дякуємо кожному за любов до України, за те, що робите все можливе, аби світ побачив нову Україну демократичною, незалежною та сучасною. І робите це гідно, з міцною вірою у щасливе майбутнє української держави.

Нехай швидше небо над Україною стане мирним! І для її Гідних людей запанує Свобода!

Лариса Тополя, редактор.

Маріанна Заяць, голова

Починаючи з 2008-го р., кожна моя поїздка до України була унікальною та наповненою особливими досвідами. Цьогорічна поїздка (з 7-го по 21-ше вересня) була не менш винятковою. СУА завжди був відданим у допомозі Україні та українцям, і ця відданість була визнана Українською національною громадською організацією «Благодійна Україна» у 2017-му р. Це визнання продовжується: протягом перших двох днів у Києві СУА двічі був відзначений за його діяльність і відданість. Я мала велику честь прийняти ці нагороди від імені кожної членки СУА.

У неділю, **9-го вересня**, ректор Київської Трьохсвятительської Духовної Семінарії УГКЦ о. Петро Жук вручив мені «Патріаршу грамоту», якою Патріарх УГКЦ Блаженніший Святослав відзначив діяльність СУА. Протягом останніх двох років СУА покриває частину витрат семінаристів з Північної, Центральної, Східної та Південної України, які вступили до семінарії та мають фінансові проблеми. У 2018-му р. ми фінансово підтримуємо двадцять одного семінарста. Після своїх священничих свячень ці молоді люди повернуться на рідні території, щоб служити своїм громадам. Під час свого візиту до Сполучених Штатів Патріарх Святослав чітко заявив, що ця семінарія та ця конкретна група семінаристів мають вирішальне значення для майбутнього УГКЦ на постраждалих від війни територіях.

У неділю, **9-го вересня**, ми також відвідали Биківнянські могили, Національний історичний меморіал на місці колишнього села Биківня (околиця Києва). Під час сталінського режиму в Радянському Союзі це було одним з невідомих масових поховань, де НКВД (радянська таємна поліція) позбулася тисяч страчених «ворогів Радянської держави». За оцінками експертів, тут поховано близько 100,000 українців та 20,000 поляків. Лише після 1990-х рр. влада незалежної України підтвердила, що там поховали тисячі жертв. 30-го квітня 1994-го р. в Биківні відкрився великий пам'ятник

жертвам комунізму. Меморіал навіює почуття великого та глибокого смутку.

Наступного дня (**10-го вересня**) ми мали авдієнцію з Патріархом Української Православної Церкви Київського Патріархату Філаретом. Це була велика честь для мене прийняти від Патріарха орден Святої Великомучениці Варвари за відданість СУА Україні. Під час цього візиту Патріарх подякував СУА за постійну відданість українцям у всіх сферах життя. Я мала нагоду поділитися з ним більш детальною інформацією про історію СУА та з його поточними проектами. «Томос автокефалії» від Константинопольського Патріарха, який надає Київській Церкві повну автономію і незалежність, став однією з тем дискусії, оскільки всі ми були дуже зацікавлені почути думки Патріарха з цього приводу. Це справді історичний час для Української Православної Церкви, і це була велика честь бути учасницею діалогу.

Понеділок, **10-го вересня**. Як я зазначала у моїй колонці у вересневому числі *Нашого життя*, ми розпочали дуже цікаву, захоплюючу та активну співпрацю й партнерство з Науковим Товариством ім. Шевченка. У 2015-му р. Товариство започаткувало спеціальну стипендіальну програму для талановитих студентів українських університетів (віком від 17 до 22 років), які або втратили батьків (на Майдані чи під час війни на Східній Україні) та / або які є переміщеними особами. 35 півфіналістів цієї програми мали співбесіди у червні (в Україні). Наша референтка суспільної опіки Ока Грицак та президент НТШ д-р Галина Гринь вибрали дванадцятьох студентів, яких СУА буде підтримувати. Мені вдалося зустрітися з шістьма студентами з цієї когорти, які навчаються у Київській області. Було приємно зустрітись з цими молодими людьми, кожен з яких мав унікальну історію, щоб розповісти. До цього моменту вони не знали один одного, але вже наприкінці нашої зустрічі вони ділилися інформацією в соціальних мережах і пообіцяли підтримувати зв'язок. Для мене ця зустріч була надзвичайно цікавою, і ми бажаємо їм успіхів у цьому навчальному році!

Того самого дня ми також відвідали військовий лицей ім. Івана Богуна у Боярці (за межами Києва) та зустрілися з хлопцями (віком від 13 до 15 років), зокрема і з тими, хто осиротів після смерті батьків на війні, що йде нині в Україні. Як ви пам'ятаєте, СУА профінансував придбання 240 ліжок і таку саму кількість матраців для студентів цього навчального закладу. Це було дуже важливо та

Згори, зліва: 1. О. Петро Жук з Київської Трьохсвятительської Духовної Семінарії вручає голові СУА Маріянні Заяць «Патріаршу грамоту», підписану Патріархом Святославом. 2. Патріарша грамота. 3. Спільне фото з семінаристами. 4. Голова СУА Маріянна Заяць покладає квіти до меморіалу у Биківні. 5. Патріарх Філарет УПЦ КП вручає медаль Святої Великомучениці Варвари голові СУА Маріянні Заяць. 6. Медаль Святої Великомучениці Варвари. (Продовження монтажу див. стор. 6)

From top left: 1. Fr. Rector Zhuk of the Kyiv Three Holy Hierarchs Spiritual Seminary presenting President Marianna Zajac with the "Patriarchal Recognition Award" signed by Patriarch Sviatoslav; 2. Patriarchal Recognition Award; 3. Group picture with seminarians; 4. UNWLA Pres. Marianna Zajac laying flowers at the Bukiwnia memorial site; 5. Patriarch Filaret of the Ukrainian Orthodox Church, Kyiv Patriarchate, presenting the medal of the Holy Great Martyr Barbara to UNWLA President M. Zajac; 6. Medal of the Holy Great Martyr Barbara. (Cont. see page 6)

зворушливо пройтись цією школою, зустрітись з їхнім відданим директором, генералом П. Потехніним і почути їхнє 250-голосо «ДЯКУЄМО!!!». Наша референтка суспільної опіки Ока Грицак відвідала ліцей протягом першого тижня жовтня та зазвітує про цей візит після повернення з України. Тим часом ми дуже раді поділитися тим, що наша підтримка цих майбутніх провідників в Україні продовжується. Пані Ока купила п'ять пральних машин і п'ять сушарок для використання у ліцеї. До цього навчальний заклад не мав пральних машин, тому щотижнево відправляв прання до зовнішніх пралень.

У середу, **12-го вересня**, як я писала у минулому числі *Нашого життя*, відбулося відкриття Центру жіночих студій, що почався з Лекторію жіночих студій СУА (заснованого у 2011-м р.) Центр, який реально запрацював у 2018 – 2019-му академічному році, буде не тільки реалізовувати академічну програму з курсами та відкритими лекціями, але також проводитиме науково-дослідницьку роботу. Ми сподіваємось, що відкриття Центру жіночих студій не тільки посилить академічну спільноту УКУ, але також буде корисним для ширшої української громади. Відкриття Центру відбулося під час відкритого тижня Українського Католицького Університету і підтвердило почуття, які я висловила у попередньому числі нашого журналу. Єпископ Борис Гудзак, ректор о. Богдан Прах, д-р Марта Богачевська-Хом'як, координатор Галина Теслюк та я коротко обговорили (кожен з іншої перспективи) це нове починання УКУ. Ми і надалі будемо проінформовані та задіяні у житті Центру і будемо надавати йому щорічну фінансову допомогу.

У п'ятницю, **14-го вересня**, у Львівській міській раді були оголошені остаточні результати та переможці конкурсу «Мій рідний край», організованого Союзом Українок України. Членки СУУ вважають, що Україна, як незалежна демократична держава, може бути збудована шляхом відродження її справжньої історії та відновлення древніх традицій свого народу. До участі у цьому конкурсі запрошені учні та студенти віком від 12 до 25 років, яким

не байдуже історичне минуле України та його традиції і які є вмотивовані будувати її майбутнє. СУА щорічно покриває витрати на видання збірника робіт переможців, але вперше на церемонії нагородження була присутня голова СУА. Мені було приємно, що мала змогу бути там і подивитися в сповнені ентузіазму очі переможців конкурсу. Саме на цій події я та СУА були нагороджені медаллю короля Лева, покровителя Львова, за підтримку студентів України, яку мені вручив помічник мера Андрія Садового.

Четвер, **20-го вересня**. У цьому році робота Клініки «Outreach» у Львові, яка була започаткована у 2011-му р. нашим довготривалим партнером і другом д-м Геннадієм Фузайловим, відбувалася в медичному центрі *Medicover* з 15-го до 21-го вересня. Протягом цього тижня було обстежено понад 120 дітей різного віку та різної важкості опікових травм та було проведено 64 операції, більшість з яких – лазерне лікування. СУА підтримує цю місію уже протягом семи років. Я відвідала медичний центр, щоб побачити, як він функціонує, з д-м Мирославою Децик, координатором проекту в Україні та д-м Фузайловим. Доктор Децик збирає та аналізує заявки потенційних пацієнтів, надсилає їх доктору Фузайлову для огляду та відбору, а потім координує матеріально-технічне забезпечення місії на місцях в Україні. Я нагадую нашим читачам, що ці послуги надаються безплатно. Більшість сімей, що відвідують клініку, не можуть забезпечити своїх дітей необхідною та багаторазовою подальшою хірургією.

Ця поїздка, як і всі попередні поїздки в Україну, підтвердила для мене та моїх супутників широкий спектр проектів СУА. Вона також підкреслила, що діяльність СУА в громадах є знаною та оціненою. Через тиждень після того, як ми повернулися з України, наша референтка суспільної опіки Ока Грицак розпочала свою першу поїздку до України в якості голови цього дуже важливого комітету СУА. Вона була дуже зайнята, намагаючись «встигнути все й одразу», протягом цих двох тижнів! Я з нетерпінням чекаю можливості прочитати її звіт у наступному числі *Нашого життя*!

Щасливого Дня Подяки! Happy Thanksgiving!

ВІЗИТ МАРІЯННИ ЗАЯЦЬ В КИЇВСЬКУ ТРЬОХСВЯТИТЕЛЬСЬКУ ДУХОВНУ СЕМІНАРІЮ

Київська Трьохсвятительська духовна семінарія є міжпархіальною семінарією, що заснована згідно з декретом Верховного Архiepіскопа Києво-Галицького, блаженнішого Любомира (Гузара), від 3-го червня 2010-го р. Співзасновниками семінарії були: владика Степан (Меньок), екзарх Донецький, владика Василь (Івасюк) (колишній екзарх Одесько-Кримський), владика Йосафат (Говера), екзарх Луцький.

Наша досить молода семінарійна спільнота складається з 78 братів-семінаристів, які формуються, щоб у майбутньому служити Богові та людям як Христові священики. Формація відбувається на 3 рівнях: духовному, інтелектуальному та загальнолюдському. Київська семінарія – єдина, яка готує священиків для служіння на теренах Великої України та Волині.

Місією нашої семінарії є підготовка священнослужителів для північно-центральных, східних і південних теренів України. Відповідальним та опікуном семінарії безпосередньо є Його Блаженство Верховний Архiepіскоп Києво-Галицький Святослав (Шевчук), Предстоятель УГКЦ.

Побут у семінарії має багато викликів. Опікування великою кількістю братів-семінаристів вимагає немалих коштів. Тому семінарійна спільнота завдячує жертводавцям, завдяки яким є можливі побут, життя та розвиток спільноти.

Одним із наших щедрих жертводавців є **Союз Українок Америки**. До Союзу входять жінки різних церковних конфесій. Вони займаються різноманітними благодійними справами, жертвуючи кошти на розвиток культурної, науково-освітньої та інших галузей життя українців. Так, СУА дає кошти на стипендії, цим розвиваючи українську освіту та науку; оплачує курси та навчання молодих студентів. Благодійну діяльність Союзу годі охопити: членкині СУА жертвують кошти для військових АТО та їхніх близьких, родин і сімей; підтримують переселенців, людей зі Сходу України, які потерпають від бід та лиха війни; жертвують кошти на дитячі будинки, надають їм гуманітарну та медичну допомогу; організують табори для дітей, виділяють кошти для публікації книг тощо. Членкині СУА збирають кошти на благодійність, організуючи різноманітні ярмарки, виставки тощо.

Загалом, за 2016-й р. Союз Українок Америки надав благодійної допомоги для України на понад 14 млн грн.

Здійснюючи таку багатогранну благодійну діяльність, СУА не оминає і спільноти Київської Трьохсвятительської духовної семінарії. Нещодавно п. Маріянна Заяць, голова СУА, разом зі своїм чоловіком відвідала нашу семінарійну спільноту та взяла участь у Божественній Літургії.

«Вітаємо голову Союзу Українок Америки п. Маріянну Заяць, і в її особі дякуємо цілій організації, адже все життя нашої спільноти, цей храм, наші корпуси – все це існує завдяки нашим жертводавцям, одними з яких є небайдужі українки Америки, які своєю невтомною працею здобули кошти і пожертвували їх для нашої спільноти. Окрему подяку складаємо СУА за те, що підтримують наших студентів зі Сходу України. Ці жінки розуміють, що відновлювати Україну, українську Церкву, українську культуру на територіях, що зараз є тимчасово окупованими, будуть саме ці молоді хлопці. За це вам сердечне спасибі», – промовив ректор семінарії прот. Петро Жук. Також отець-ректор наголосив на важливості діяльності СУА, адже це одна з тих спільнот, що дозволяє жінкам звершувати своє служіння в Церкві, реалізовувати себе як повноцінних і дієвих членкинь Христової Церкви.

Після привітань о. Петро зачитав Патріаршу грамоту, якою Блаженніший Святослав, Отець і Глава УГКЦ, відзначив діяльність п. М. Заяць і подякував їй.

Уся семінарійна спільнота також висловлює велику подяку СУА за щедрість і небайдужість українських жінок, які дбають за розвиток нашої семінарії, долучаються до розбудови нашої Церкви. Нехай Господь винагородить ваші щедрі пожертви, а ми запевняємо вас у нашій постійній молитовній підтримці.

Ректор Київської Трьохсвятительської духовної семінарії *прот. Петро Жук*.

Згорі, зліва: 7, 8. – Зустріч з представниками СУА студентів, що отримали стипендії від СУА; 9. У військовому ліцеї ім. Івана Богуна під час святкування його двадцятиріччя. Зліва направо: д-р Василь Пазиняк, генерал Петро Потехін, Маріянна Заяць, Мирон Заяць, волонтер; 10. Студенти ліцею, які зібрались подякувати СУА; 11. Маріянна Заяць на сцені під час офіційного відкриття Центру жіночих студій СУА в УКУ; 12. Офіційне відкриття Центру. Сидять (справа наліво): д-р Марта Богачевська-Хом'як, д-р Оксана Кісь, (прізвище не з'ясоване), Маріянна Заяць, Ореслава Хомик, Галина Теслюк; другий ряд: Владика Борис Гудзяк; 13. Церемонія нагородження переможців конкурсу «Мій рідний край» у Львівській міській раді; 14. СУА підтримує DCtoHC педіатричну клініку Outreach, що допомагає жертвам опіків. Операційна кімната; 15. Клініка «Outreach». Зустріч з д-м Фузайловим; зліва направо: лікар Марія Фуртак, д-р Мирослава Децик, д-р Геннадій Фузайлов, голова СУА Маріянна Заяць.

(Captions in English – see next page)

Sharing

NEWS & VIEWS...

Marianna Zajac, UNWLA President

Since 2008, each of my trips to Ukraine has been unique and filled with special experiences; this year's trip (Sept. 7–21) was no less exceptional. The UNWLA has always been dedicated and committed to helping Ukraine and Ukrainians, and this commitment has been recognized by the Ukrainian national community organization “Blahodijna Ukraina” in 2017. This recognition continues: During my first two days in Kyiv the UNWLA was honored twice for its commitment and dedication. I was extremely honored to accept the recognition on behalf of each UNWLA member.

Sunday, Sept. 9. Rector Fr. Petro Zhuk of the Ukrainian Greek-Catholic Kyiv Three Holy Hierarchs Spiritual Seminary presented me with the “Patriarchal certificate of recognition,” which was initiated by and signed by Ukrainian Greek Catholic Patriarch Sviatoslav. For two years now the UNWLA has supported a portion of the expenses of the seminarians from northern, central, eastern and southern Ukraine, who entered the seminary with financial challenges. The number of seminarians supported in 2018 is twenty-one. After their ordination, these young men will be returning to their home territories to serve their respective

Top, from left: 7. Meeting with UNWLA-sponsored students of the Shevchenko Society scholarship competition; 8. Meeting with UNWLA-sponsored students of the Shevchenko Society scholarship competition; 9. At the Ivan Bohun Military Lyceum as it celebrates its 20th anniversary – from l to r: Dr. Vasyl Pazyniak, General S Potemkyn (director of the Lyceum), M Zajac, Myron Zajac, volunteer; 10. Students of Lyceum gathered to thank UNWLA; 11. M. Zajac at the podium during the official opening of the UNWLA Women's Studies Center at UCU; 12. Official opening of Center. Seated r to l : Dr. Marta Bohachewska Chomiak, Dr. Oksana Kis, unknown, M. Zajac, Oreslava Khomyk, Halyna Teslyuk; second row: Bishop Borys Gudziak; 13. Awards ceremony of “Mij ridni Kraj” at Lviv City Hall; 14. Operating room at UNWLA supported DCtoHC pediatric burn victim Outreach clinic; 15 Outreach clinic. Meeting with Dr. Fuzaylov; (left to right) Dr. Maria Furtak, Dr. Myroslava Detsyk, Dr. Gennadiy Fuzaylov, UNWLA President Marianna Zajac.

communities. During his visit to the United States, Patriarch Sviatoslav clearly stated that this seminary and this particular group of seminarians are critical for the future of the UGCC in the war affected areas.

On Sept. 9, we also visited to the **Bykivnia graves**, a National Historic Memorial on the site of the former village of Bykivnia, on the outskirts of Kyiv. During the Stalinist regime in the Soviet Union, it was one of the unmarked mass grave sites where the NKVD (the Soviet secret police) disposed of thousands of executed “enemies of the Soviet state.” It is estimated that approximately 100,000 Ukrainians and 20,000 Poles were buried here. It was not until the 1990s that the authorities of independent Ukraine confirmed that thousands of victims were buried there. On April 30, 1994, a large memorial to the victims of communism was opened in Bykivnia. The memorial site exudes an eerie feeling of deep sadness.

The following day (Sept. 10) we had an audience with **Patriarch Filaret of the Ukrainian Orthodox Church of the Kyiv Patriarch**. It was my great honor to accept from the Patriarch the medal of *The Holy Great Martyr Barbara* for the commitment of the UNWLA toward Ukraine. During this visit, the Patriarch thanked the UNWLA for its continued dedication to Ukrainians of all walks of life. I was able to share more detailed information about the UNWLA's history and current projects with him. The “*tomos of autocephaly*” from the patriarch of Constantinople, granting the Kyiv-led church full clerical independence, soon took over the discussion as we were all very interested in hearing the Patriarch's views. This is truly a historical time in the Ukrainian Orthodox Church and it was a great honor to be able to be part of the dialogue.

Monday, Sept. 10. As I noted in my column in the September issue of *Our Life*, we have entered into a very rewarding and exciting developing cooperation and partnership with the Shevchenko Scientific Society. In 2015 the Society initiated a special scholarship program for talented Ukrainian university students (ages 17 to 22) who had either lost a parent at the Maidan or in the war in Eastern Ukraine and/or are designated as displaced persons. The 35 semi-finalists were interviewed in June (in Ukraine). Our Social Welfare Chair, Oka Hrycak, and Dr. Halyna Hryn, president of the Shevchenko Society, selected the twelve students whom the UNWLA has committed to supporting. I was able to meet with six of these students who are

studying in the Kyiv area. It was a pleasure to meet with these young people, each of whom had a unique story to tell. They did not know each other at the outset of this gathering, but by the end of our get-together, they were sharing social media information and promised to keep in touch. This was very gratifying to me and we wish them much success in this academic year!

That same day, we also visited **Ivan Bohun Military Lyceum in Boyarka** (outside of Kyiv). As you may recall, the UNWLA financed the purchase of 240 bed frames and mattresses for the students of this institution, and we met with the boys (aged 13 to 15), including those who were orphaned by the death of their fathers in the current war in Ukraine. Touring their school; meeting their most dedicated director, General Potemkin; and listening to their 250-voice strong “DIA-KUYEMO!!!” was very rewarding and touching. Our Social Welfare Chair, Oka Hrycak, visited the Lyceum during the first week of October and will be reporting on that visit after she returns from Ukraine; in the meantime, we are very glad to share that our support of these future leaders of Ukraine continues. Oka purchased five washing machines and five dryers for the boys’ use. Previously, the lyceum had no washing machines on site and sent laundry weekly to an outside facility.

Wednesday, Sept 12. As I wrote in last month’s issue of *Our Life*, “The opening of the Center for Women’s Studies grows out of the UNWLA Women’s Studies 2011 initiative. The Center, which became a reality for the 2018–2019 academic year, will implement not only an academic program with courses and open lectures, but will also conduct research work. We trust that the opening of the Center for Women’s Studies will not only strengthen the UCU academic community, but will also be an asset to the wider Ukrainian community.” The opening of the Center took place during the Ukrainian Catholic University’s open house week, and the hustle and bustle on campus carried over into the opening event and confirmed the sentiments I expressed in the column I had written. Bishop Borys Gudziak, Rector Fr. Prakh, Dr. Marta Bohachevska-Chomiak, Coordinator Halyna Teslyuk and I spoke briefly, each of us contributing a different approach to this new UCU endeavor. We will continue to be informed and involved and will contribute annual financial support to the Center.

Friday, Sept 14. The final results and winners of the competition “**Mij ridnij Kraj**” (**My Native**

Land), organized by Soyuz Ukrainok Ukraine, were welcomed at the Lviv City Hall. SUU members believe that the building of Ukraine as an independent democratic state can be achieved by the revival of its true history, the restoration of the ancient traditions of its people. Students between age of 12 and 25, who are not indifferent to Ukraine’s historical past and its traditions and who are motivated to build its future are invited to participate in this competition. The UNWLA annually covers the costs of publishing and printing the winners’ works, but this is the first time that a UNWLA president was present at the awards ceremony. It was my pleasure to be able to attend and look into the aspiring eyes of the award recipients. It was at this event that I and the UNWLA were presented by Mayor Sadovij’s administrative assistant the medal of King Lev, the patron of Lviv, for supporting the students of Ukraine.

Thursday, Sept 20. This year, the Outreach Clinic in Lviv, Ukraine, which was initiated in 2011 by our long-term partner and friend Dr Gennadiy Fuzaylov, took place from September 15 through September 21 at Medicovert Medical Center. Throughout the week more than 120 children of various ages and with severe burn injuries were examined, and 64 surgeries were performed, most of which were laser treatment. This is the 7th year the UNWLA is supporting this mission. I visited the medical center in order to touch base with Dr. Myroslava Detsyk, the coordinator of the project in Ukraine, and Dr. Fuzaylov. Dr. Detsyk collects and reviews the applications of potential patients, sends them to Dr. Fuzaylov for review and selection and then coordinates the logistics of the mission on the ground in Ukraine. I remind our readers that these services are provided free of charge. Most of the families attending the clinic would not otherwise be able to offer their children the required and repeated follow-up surgery.

This trip, as all previous trips to Ukraine, confirmed for me and my companions the wide scope of the UNWLA’s projects. It also underscored that the UNWLA’s visibility and successful outreach to the communities are being noticed and appreciated. A week after we returned from Ukraine, our Social Welfare Chair Oka Hrycak embarked on her very first trip to Ukraine in her official capacity as chair of this very important UNWLA committee. She has been very busy, attempting to “take it all in” in two weeks! I look forward to reading her report in the next issue of *Our Life*!

Please see photo montage related to this month’s column on pages 4 and 6.

A Candle in Remembrance

by Irena Gramiak

In September 2018, the Ukrainian World Congress (UWC) along with the Ministry of Foreign Affairs of Ukraine, the Ukrainian Institute of National Remembrance and the National Museum “Holodomor Victims Memorial,” launched an international action named “Light a Candle of Remembrance” to mark the 85th anniversary of the Holodomor in Ukraine. On each of the 85 days leading up to the international Holodomor Memorial Day commemorated on November 24, a candle will be lit in a different part of the world to unite people in remembering the victims of the Holodomor. This year's commemorative action is dedicated to the children who died during the Soviet-engineered famine.

On October 4, 2018, Manor College in Jenkintown, Pennsylvania, hosted a candle lighting ceremony in the Ukrainian Heritage Museum on its campus. Among the guests attending this event were Manor College employees, students, members of UNWLA branches 88 and 90, and members of the Ukrainian community. Students from St. Basil's Academy were escorted across the street to take part in the event by one of their teachers, Sr. Susanne Matwiyiw, O.S.B.M., and by St. Basil Academy's Vice Principal Alexandra Penkalskyj. The event was filmed by the local ABC news affiliate, and the film clip was aired on the evening news program.

Dr. Jonathan Peri lights candle of remembrance

One of the rooms of the Ukrainian Heritage Museum is set up to resemble a traditional village house in Ukraine. There is a large stove with child-like dolls sleeping upon it, a bed against the back wall and a small prayer corner with an icon and a table on which a bible usually rests. On this occasion, the small table held a wooden bowl of wheat grains and a single candle. The words carved into the rim of the bowl (in Ukrainian) state "In memory of the victims of the Holodomor in Ukraine." In the center of the bowl was a cross on which the words (also in Ukrainian) "hammer and sickle, death and starvation" were carved.

Guests attending the commemorative event were welcomed into the village house by Nicholas Rudnytzky, Manor's Dean of Academic Services. Mr. Rudnytzky explained what had occurred during the Holodomor and then introduced Ulana Mazurkevich, chair of the Philadelphia region's Holodomor committee. After explaining the atrocities that occurred, during the Stalin-engineered famine, Ms. Mazurkevich shared positive news, announcing that just the previous day the United States Senate had issued a formal resolution, specifically designating the Holodomor in

Wheat stalks with names of child victims of the Holodomor

Ukraine as a genocide. (see below)

Monsignor Peter Waslo led those gathered in prayer while Dr. Jonathan Peri, president of Manor College, lit the candle on the table. A somber silence fell over the crowd as 85 names of child victims of the Holodomor were read aloud. As each name was read, guests were given a stalk of wheat with a child's name tied to it with black ribbon. As they placed their wheat stalks on the table by the candle, many were wiping away tears or silently praying for the children and for all those who had lost their lives during this atrocity. For this writer, it was especially touching to be in a room depicting

a house very similar to the houses in which these 85 children had once lived, played, and died.

Following this somber ceremony, guests were invited into an adjacent room to watch *Hunger for Truth: The Rhea Clyman Story*. Directed by Andrew Tkach, the film describes a British journalist's travels through Ukraine, her discoveries of what was truly happening and why, and her stubborn refusal to be cowed or silenced by Soviet authorities intent on hiding the truth from the world behind the Iron Curtain.

Photos courtesy of Manor College.

Breaking news from Ukrainian National Information Service (UNIS)

HOLODOMOR RESOLUTION PASSES IN THE U.S. SENATE

In the late hours of Wednesday, October 3rd, the U.S. Senate passed by unanimous consent S. Res.435, a resolution commemorating the 85th anniversary of the Ukrainian Famine-Genocide (Holodomor) of 1932-1933. The resolution recognizes the findings of the 1988 Commission on the Ukraine Famine that expressly states "Joseph Stalin and those around him committed genocide against the Ukrainians in 1932-1933."

Коли б ми плакати могли

Олександр Олесь

Коли б ми плакати могли,
Які б річки з очей незрячих
Які б річки із сліз гарячих
По Україні потекли!
Коли б ми плакати могли...
Коли б ми вірити могли,
Які б ми витерпіли муки,
Яку б вагу взяли на руки,
Які б хрести ми понесли!
Коли б ми вірити могли...
Коли б ми гніваться могли,
Які б пожежі засвітили,
Які б кайдани ми розбили,
Якого б ката розп'яли!
Коли б ми гніваться могли...

Ніна Марченко. Мати.

Тридцять три колосочки

Тетяна Домашенко

Тридцять три колосочки
Тридцять третього рочку
Заплелись болем-смутом
У трагічним віночку.
Дзвони жалібно дзвонять,
Свічка пам'яті плаче,
Кров у жилах холоне,
Як ту правду побачим.

Україно стражденна,
Де сини твої й дочки?
Ой не визріли в зерна
Тридцять три колосочки.
Не дали їм дозріти,
Землю й небо забрали,
Мерли з голоду діти,
Гени роду вмирили.

Сонце згасло в зиницях,
Серце в прірву скотилось,
Навіть в сні не присниться,
Що прожити судилось.
Страх пройшовся по душах,
Розтоптав найсвятіше,
Перекреслив грядуще,
Не було щоб нас більше.

Ні молитви, ні пісні,
Ні колиски, ні казки.
Тільки спогади прісні

Без любові, без ласки.
Від голодної смерті
Всю опухлу Вкраїну,
На шматочки роздерту,
Понесли в домовину.

І кроваві полотна
В знаках серпомолотних,
Як червоні вампіри
Над могилами сіли.
І зоря п'ятикутна
Вся багряна від крові
Аж регоче на кутні
На поминках в любові.

Голод мором ставав,
Вовком жах завивав,
Та чи ж визнає світ,
Що то був геноцид?
Світ мовчить, бо не знає,
Бо не чує й не бачить,
Як Вкраїна конає,
Гасне серце гаряче.

Світ за ґратами жаху,
У кайданах неволі.
Україну – на плаху,
І без хліба, й без солі...
Так хотіли нам смерті
Вражі Каїна діти,

Бог не дав лиш померти,
Правда встала над світом.

Запалала свічею
Правда в пам'яті роду,
Щоб воскресла зорею
Воля мого народу.
Тільки правда єдина
Злоби страх переможе.
Бережи Україну,
О Всевишній наш Боже!

Тридцять три колосочки,
Що тоді не дозріли,
Мов святі ангелочки,
Носять пам'ять на крилах.
Їхні праведні душі
З неба спомином линуть.
Поколінням грядущим
Бережуть Україну.

Тридцять три колосочки
Хай зернятками зріють.
Тридцять три колосочки
Світом правду посіють.
Зійде жито зелене,
Заколоситься поле,
Жовто-синім знаменом
Посміхнеться нам доля.

24-го листопада в Україні й усьому світі вшановують пам'ять жертв голоду, штучно організованого радянською владою у 1932 – 33-х рр. Сенат США 3-го жовтня 2018-го р. одностайно ухвалив двопартійну резолюцію, що стала першим в історії правовим актом Конгресу США, де **Голодомор 1932 – 1933-х рр. визнається Геноцидом українського народу.** До постановляючої частини документу включено визнання Сенатом висновків Урядової Комісії США щодо Голоду в Україні (від 22-го квітня 1988-го р.) про те, що «Сталін та його оточення вчинили у 1932 – 1933-х рр. геноцид проти українців». У резолюції засуджують порушення прав людини, вчинені владою СРСР проти українців, висловлюють співчуття жертвам Голодомору та закликають поширювати інформацію про цю трагедію.

Раніше документ затвердив комітет із закордонних відносин США при Сенаті. Подібну резолюцію затвердив комітет із закордонних справ Палати представників Конгресу, і наразі документ очікує розгляду на пленарному засіданні.

Союз Українок Америки разом з усіма українцями щиро вдячні Сенатові США та головним співавторам резолюції – співголовам Сенатського українського кокусусу, сенаторам Роберту Портману та Річарду Дурбіну за рішення, що має історичне значення.

Світова Федерація Українських Жіночих Організацій

Проект
Світової Федерації Українських Жіночих Організацій у партнерстві з
Об'єднанням Методистських Жінок: «Жіночий Діалог і Жіноча
Платформа для Мирного Діалогу»

У 2000-му р. Рада Безпеки ООН визнала роль жінок у запобіганні та вирішенні конфліктів, одногосно прийнявши резолюцію № 1325 (2000) «Жінки, мир і безпека» (за якою йдуть додаткові резолюції РБ ООН). Від весни 2015-го р. СФУЖО розпочала діяльність щодо цієї резолюції, а тепер звертає увагу на підтримку втілення Національного Плану Дій України для імплементації резолюції, що був прийнятий Верховною Радою 25-го лютого 2016-го р.

У 2014-му р. відбулися зустрічі між представницями СФУЖО до ООН та неурядових організацій України, під час яких з ініціативи української сторони народилася ідея проекту діалогу між представницями громадянського суспільства України та Російської Федерації, бо було розуміння, що в Росії є сильна, але дуже переслідувана, опозиція до путінського режиму. На основі цієї ідеї та за підтримки НУО Об'єднання Методистських Жінок (впливової неурядової організації в сфері ООН) у партнерстві зі СФУЖО постав проект «Жіночого мирного діалогу». З 2014-го р. Жіночий мирний діалог провів три загальні зустрічі (2015-й, 2016-й і 2017-й рр.) та кілька спільних заходів.

Перша зустріч представниць десятих НУО України та РФ відбулася у **вересні 2015-го р. в Стамбулі**. Цей раунд Жіночого діалогу допоміг поглибити порозуміння між жінками, які представляють дві сторони регіонального конфлікту. Лідерки НУО України та Російської Федерації дійшли до порозуміння та взаємної підтримки і збагнули, що агресія РФ проти України є повторенням історії окупації РФ територій Грузії та що такі руйнівні тенденції з боку РФ загрожують пострадянському регіону в цілому. Зустріч дала їм ще один поштовх для продовження роботи над реалізацією положень резолюції «Жінки, мир і безпека» та її втіленням через Національні плани дій. Результатом обговорення стала ідея створення

Регіональної платформи жіночого діалогу для країн Східної Європи / Центральної Азії, що є частиною регіону ОБСЄ.

Другий раунд Жіночого мирного діалогу відбувся **21 — 24-го червня 2016-го р.** в Музеї Світу в замку Бург Шлайнінг в Австрії. Він пройшов у форматі регіонального діалогу при розширеному колі учасниць. Були залучені представниці з десяти країн Східної Європи та Центральної Азії, а саме: Азербайджану, Білорусі, Вірменії, Грузії, Казахстану, Литви, Молдови, Росії, Таджикистану та України. Спонсорами зустрічі виступили Міністерство закордонних справ Австрії та Постійне представництво Австрії при ОБСЄ. Учасниці другої зустрічі — активістки, представниці громадянського суспільства, жінки-миротворці та правозахисниці — вирішили створити Платформу жіночого мирного діалогу (ПЖМД), що є унікальним постійним форумом для сприяння реалізації резолюції № 1325 РБ ООН «Жінки, мир і безпека» та підтримки миру через врахування гендерних аспектів у регіоні Східної / Південної Європи та Центральної Азії. Проект Жіночого діалогу і створення Регіональної жіночої платформи для Східної Європи та Центральної Азії з метою підтримки миру, діалогу та імплементації резолюції № 1325 був представлений під час Комісії ООН зі становища жінок 17-го березня 2017-го р. в Нью Йорку. Цей захід підтримали Постійні представництва України й Австрії при ООН. Від України виступили д-р К. Левченко та заступниця Міністра соціальної політики Н. Федорович. Модераторкою заходу була посол М. Вєрвєр, директор Інституту з проблем жінок, миру та безпеки при Джорджтаунському університеті у Вашингтоні та дорадник в гендерних справах при офісі Голови ОБСЄ.

У третьому турі (**червень 2017-го р., Бург Шлайнінг, Австрія**) Діалог розширився ще більше — до нього долучилися додаткові

представниці з Латвії, Молдови та Киргизстану, а також спірного регіону у стані конфлікту – Абхазії. Так ПЖМД стала відкритим форумом, що мав на меті об'єднати лідерів жіночих рухів та ініціатив з країн і оскаржуваних територій регіону. Її вагомість полягає в тому, що це єдиний проект такого роду в регіоні Східної / Південної Європи та Центральної Азії – регіоні, де активне політично вмотивоване протистояння проти жінок негативно впливає на просування ґендерних реформ.

У червні 2018-го р. Академія Фолке Бернадотта, організація з питань миру, безпеки та розвитку, провела в Стокгольмі зустріч керівництва ПЖМД для стратегічного планування подальшого розвитку Платформи. Під час триденної роботи відбулися неформальні зустрічі з іншими жіночими організаціями та ОБСЄ.

Завершився семінар формальним візитом до Міністерства закордонних справ Швеції. Надія на зміни підкріплюється суттєвою підтримкою Генерального секретаря ООН та міжнародної спільноти регіональних рамок у виконанні резолюції № 1325 РБ ООН, зокрема і підтримка регіональних жіночих мереж медіаторок

Стокгольм, 18 – 20-го червня 2018-го р.

ПЖМД відкриває дорогу для суттєвого залучення жінок у процеси запобігання конфліктам, медіації та вирішення конфліктів у регіоні.

*Від представниць СФУЖО до Проекту Жіночої Платформи для Мирного Діалогу
Марина Приходько, Марта Кебало,
Іра Кошулап.*

Наша обкладинка / Our Cover

Цей музей, що присвячений трагедії Голодомору 1932 – 1933-го рр. в Україні, був відкритий у 2008-му році до 75-х роковин Голодомору. У 2010-му році музей отримав статус «Національного» з назвою Національний музей «Меморіал пам'яті жертв Голодомору». Музей знаходиться на Правобережжі Києва біля Печерської Лаври.

На площі перед Меморіальним комплексом розташована скульптура дівчинки з колосками пшениці в руках під назвою «Гірка пам'ять дитинства», присвячена найвразливішій категорії жертв Голодомору – дітям України. Бруківка стежка перед скульптурою провадить до центральної частини Меморіалу – білого 30-метрового пам'ятника під назвою *Свіча Пам'яті*. *Свіча пам'яті* є символом незнищенності пам'яті українського народу про Голодомор. Пам'ятник орнаментований скляними хрестами різної величини, оформленими в українські взори. Хрести символізують душі жертв Голодомору – як молодих, так і старих. З підніжжя пам'ятника підносяться бронзові фігури лелек, які символізують відродження української держави.

The *Holodomor Victims Memorial* is a museum dedicated to the victims of the Holodomor of 1932–1933. The museum was opened in 2008 to mark the 75th anniversary of the Holodomor and was elevated to National Museum status in 2010. It is located on the Pechersk Hills on the right bank of the Dnipro River in Kyiv, adjacent to the Pecherska Lavra. At the entrance to the memorial grounds is a haunting statue of a young girl clutching a handful of wheat. This statue, named the *Bitter Memory of Childhood*, is dedicated to the most vulnerable victims of starvation: Ukraine's children. The paved pathway from this statue leads to the center of the memorial, which is a white, 30-meter-high candle-shaped monument known as the *Candle of Memory*. The monument is adorned with glass crosses of various sizes arranged in a Ukrainian folk embroidery pattern. The crosses symbolize the souls of the famine's victims, young and old. The bronze figures of storks soaring from the base of the monument represent the rebirth of the Ukrainian nation.

Українці, що відродилися

З проголошенням незалежності України відбуваються великі зміни в її духовному житті, розвитку національної культури, літератури та мистецтва, в пробудженні історичної пам'яті українського народу. Ліквідуються також «білі плями» в історії української літератури — повертаються імена письменників, які були закатовані та знищені у сталінських таборах і чия творчість оголошувалась ворожою, націоналістичною. Українські митці, що стали жертвами сталінських репресій, повертаються своїми творами, а їхній життєвий і творчий шлях стає зразком для наслідування й темою наукових досліджень.

Діяльність і твори українських митців в царській Росії заборонялися та замовчувалися. Попри це, вони були гідні світового визнання та після революційних подій 1917-го р. стали доступніші ширшому колу читачів. Крім того, в нових післяреволюційних реаліях з'явилася велика кількість нових обдарованих митців, які створили стільки творів, яких вистачило б на багато років і поколінь!

Своєрідність післяреволюційного часу в Україні полягала ще і в тому, що відродження національної культури набагато випереджувало соціальні зміни. І в цьому могутньому імпульсі українства було стільки неймовірно потужного та виключно особистісного, що межі контрольованої державою культури ставали надто тісними та почали тріщати. І розквіт української інтелігенції, що постійно бентежив царську Росію, почав насторожувати й радянську владу... А тому змінена влада не принесла митцям бажаної свободи: українську інтелігенцію ставила «на коліна», а непокірних продовжували нищити — безжалісно, жорстоко й систематично.

Початком масових репресій над нею вважають 12 — 13-го травня 1933-го р., коли арештували Михайла Ялового, а Микола Хвильовий вчинив самогубство. Кульмінацією дій радянського репресивного режиму стали масові розстріли «контрреволюціонерів», вчинені напередодні 20-річчя Жовтневого перевороту. Тоді, **3-го листопада 1937-го р.** в урочищі Сандармох (Карелія) було страчено велику групу в'язнів Соловецької тюрми. У списку тоді і потім розстріляних «українських буржуазних націоналістів» були Матвій Яворський, Володимир Чеховський, Павло Филипович, Валер'ян Поліщук, Григорій Епик, Мирослав Ірчан, Марко Вороний, Михайло Козоріс,

Олекса Слісаренко, Михайло Яловий та багато інші.

Розстрілювали відкрито і таємно, у тюрмах і лісах, без суду і слідства. Розстрілювали й цілі родини, серед них одна з найвпливовіших — родина Крушельницьких з Галичини: голова родини Антін — міністр освіти УНР; Остап — кінознавець та журналіст; Богдан — педагог. Усі вони переїхали в радянську Україну, бо сподівалися, що з їхніми проукраїнськими поглядами там буде легше працювати. І всі троє розстріляні 3-го листопада. Серед тих, хто загинув, і Лесь Курбас, чия режисерська слава вже тоді гриміла на цілий світ. І Валер'ян Підмогильний, який мав великий шанс стати найвидатнішим романістом України. І неперевершений драматург Микола Куліш, і освічений інтелектуал, поет Микола Зеров... І сотні інших представників української інтелігенції — цвіту української нації, що були знищені за рішенням несудових органів сталінської «людськородробильної машини».

Лише за один день 3-го листопада позбавлено життя понад 100 людей, а за наступні чотири — понад тисячу в'язнів Соловків. Усього у 30-х роках минулого століття було знищено 80 відсотків української творчої інтелігенції. При цьому провина переважної більшості цих людей полягала лише в тому, що вони були українцями й творили українською мовою, виступали носіями української ментальності. Це було фізичне викорінення практично всієї української еліти: письменників, поетів, сценаристів, скульпторів, вчених, режисерів, істориків. Згодом цих людей (і тих, кого закатували до цього періоду) та їхню спадщину назвали **«Розстріляним Відродженням»**.

Представників інтелігенції, що належать до «розстріляного відродження», умовно поділяють на кілька груп, обумовлених їхнім життєвим шляхом під час та після сталінських репресій. Першу групу становлять безпосередні жертви терору, серед яких письменники В. Підмогильний, Л. Курбас, В. Поліщук, М. Куліш, М. Хвильовий, М. Семенко, Є. Плужник, М. Зеров, художники-бойчукісти (послідовники українського художника, маляра-монументаліста галичанина М. Бойчука) та багато інших, які були знищені фізично (страчені, померли в концтаборах чи вчинили самогубство, перебуваючи за півкроку від арешту тощо). Більшість з них були реабілітовані ще наприкінці 1950-х рр., але їхній мистецький чи науковий

доробок переважно або заборонявся в СРСР й надалі, або ознайомлення з ним не заохочувалося владою, або замовчувалося те, що такі діячі взагалі існували. А багато творів таких митців взагалі були знищені радянськими органами. Так, не збереглося практично жодного твору Михайла Бойчука, який був засновником цілої школи монументального живопису! Проте творчість небагатьох митців, що якось «вкладалася» в рамки соцреалізму, після реабілітації була визнана радянською владою. Зокрема, передруковувалися деякі твори П. Капельгородського та І. Микитенка, а окремі твори М. Хвильового, Г. Косинки та М. Куліша навіть включили до шкільних програм. Серед безлічі імен, які ще не знайшли свою дорогу до широкої аудиторії читача, Майк Йогансен, В. Чумак, В. Еллан-Блакитний та ін.

До другої групи «українського відродження» належать репресовані та переслідувані представники української інтелігенції, яким вдалося уникнути найвищої міри покарання та вижити в тюрмах і концтаборах. Дехто з них зміг втекти з табору (як Іван Багряний), хтось відбув свій термін і «зламався» (як Остап Вишня, що став слухняним співцем сталінського режиму), а дехто до кінця життя залишився в опозиції до радянського режиму (як Борис Антоненко-Давидович).

Третю умовну групу складають ті діячі науки та культури, які уникли репресій. Але, оскільки їхній доробок був далеким від соцреалізму та вузьких партійних рамок, він

був також засуджений радянською владою. Твори цих митців також заборонялися та замовчувалися — їх вилучали зі сховищ і знищували. Більшість з них померли ще до розгортання масових репресій (Л. Чернов, О. Богомазов, Г. Михайличенко), дехто врятувався тільки тому, що відійшов від активної діяльності (як Марія Галич), небагатьом вдалося вчасно емігрувати (як Юрій Клен).

До четвертої групи «українського відродження» належать митці, чия творчість або відповідала партійним нормам, або у період репресій зазнала відповідних змін. Чи то страх за свою (або родини) безпеку, чи слабка національна свідомість змушували багатьох осіб (в умовах масового терору) змінитися. Типовими зразками соцреалістичного мистецтва є створені в цей період твори М. Рильського, П. Тичини, В. Сосюри, І. Кочерги й багатьох ін.

У тридцяті роки минулого століття була також знищена велика кількість діячів культури старшого покоління, які здобули визнання й славу ще до радянської влади та належать до покоління діячів початку ХХ ст. Серед таких Людмила Старицька-Черняхівська, Микола Вороний, Сергій Єфремов, Гнат Хоткевич та ін. Політика українізації, що відбувалась в УРСР навіть короткий час, відкрила для них можливість активно включитися в процеси розбудови української літератури, культури та науки. Дехто заради цього повернувся з еміграції (як Микола Вороний), або спеціально переїхав з українських країв під владою Польщі (як Антін Крушельницький з родиною).

Митці «Розстріляного відродження», які не знали страху і сміливо говорили правду, залишили по собі світлу пам'ять і твори, що засвідчують великий творчий потенціал і силу думки українського народу. До нас вони дійшли різними шляхами. Багато з них видавалися за кордоном силами діаспор, деякі підпільно друкувалися в СРСР, котрісь переписувалися від руки, частина лежала в засекречених радянських архівах, але більшу частину з них, на жаль, знищено.

Тамара Кучерова, Нью Йорк.

КОБИЛЯНСЬКА ТА ЇЇ ВИБІР

Діти, кухня, церква. Така їй мала судитися доля. Хоча є нюанс. Мовний. У її випадку це звучало мовою оригіналу: Kinder, Küche, Kirche.

Південна Буковина кінця XIX — початку XX ст. Переважно румунське населення. Німецька мова. У навчанні, культурі, мистецтві. Багатодітна шляхетна родина. П'ятеро братів і двоє сестер. Хлопцям — гідна освіта, дівчатам — гідне заміжжя. Перевірений поколіннями сценарій життя. Ось тільки Ольга Кобилянська хотіла не заміж, а вчитися. У ті часи перше не передбачало друге, а друге — перекреслювало перше. Ну, а у випадку Кобилянської освіта мала обмежитися чотирма класами початкової школи, а далі — усе сама, усе сама. І тут мала би початися історія про фемінізм. Бо суспільні жорнова, в які потрапила Кобилянська, у порох стерли б кожен другу феміністку ХХІ ст.: сучасна боротьба за право йменуватися членкинею й отримувати рівну з чоловіками зарплатню не йде ні в яке порівняння із особистим двобоєм Кобилянської з тогочасною суспільною мораллю. Леся Українка під час гостин у Кобилянської писала, вкрай шокована, в листі додому, що, мовляв, у цих пуританських краях незаміжнім дівчатам (та й заміжнім жінкам) не можна ввечері нікуди ходити без чоловічого супроводу. Не тому, що небезпечно. А через те, що — непристойно. Які літературні вечори... А Кобилянська примудрялася не лише ходити без супроводу, але ще й... (пхе, як непристойно!) заробляти своїм жіночим розумом на життя.

Утім, насправді це не стільки історія про фемінізм, а про мову. Бо у ті часи на буковинських землях у німецькомовної й обізнаної з німецькою культурою Ольги Кобилянської був непоганий шанс відбутися як німецькій письменниці та активістці. Що було б престижно і, певно, перспективно. Бо німецькою там говорила й писала заможна еліта. Українською — чогось там хотів чи вимагав злидений й упосліджений народ. Писати німецькою для народу — сенсу не було. Але можна було писати німецькою для Європи. А чом би й ні? Але — ні. Ольга Кобилянська самотужки вивчила українську. Їй було і в кого вчитися, і навіть за чим. Але якщо думаєте, що це далось легко, почитайте її «Людину». Читати — складно, та все написане нею до «Людини», читати взагалі неможливо. Але її це не зупиняло. Тобто, перейти з престижної у суспільстві німецької на неprestижну українську — для Кобилянської було можливо. І у наскрізно патріархальному суспільстві відбутися не як дружині письменника, а як письменниці, — також. І не треба жартувати, що з такими вродою і посагом у Кобилянської тільки й шансів було, як шукати себе деінде, а не в заміжжі. Ольга була копією своєї матері — німкені Марії Вернер, яка, свого часу, в ім'я любові й родинного щастя змінила віросповідання, вивчила українську мову, стала зразковою господинею та виховала сімох дітей. Поміж них — і вперту й затяту Олю.

Тож врода тут ні до чого. Значення має вибір. І ким бути. І якою мовою відбутися. А обирає — кожен сам. Хіба ні?

*Ольга Кобилянська (ліворуч)
і Леся Українка.*

Ольга Кобилянська (народилася 27-го листопада 1863-го р. у м. Гура-Гумора, повіт Сучава, Герцогство Буковина, Австро-Угорщина, нині м. Гурагумора, Румунія; померла 21-го березня 1942-го р., Чернівці) — українська письменниця, учасниця феміністичного руху на Буковині. Упродовж майже півстоліття створила десятки оповідань, нарисів, новел, повістей, критичних і публіцистичних статей, перекладів, лишила значне за обсягом листування. Частина її творів написана німецькою мовою. З них лише деякі були надруковані в періодичних виданнях.

Аліна Акуленко, Київ.

A Story About Stories

Page 23 of the September 2018 issue of *Our Life* featured an obituary honoring Luba Kinach, a long-time member of the UNWLA and someone very dear to me and mine: Luba was the wife of my mother's first cousin Oleh and someone I will always remember as a gentle and loving presence in my life. Below the obituary was an excerpt from a poem entitled "A Word about Ukraine" (Слово про Україну). A brief note below the title of the poem explains that the poem was written for a collection about "historical attire of Ukrainian women," making it (in my view) a rather fitting companion to the tribute to Teta Luba, whose obituary included a lovely photo of her as a young woman, wearing an embroidered blouse and a multi-strand necklace, familiar and lovely accouterments associated with our Ukrainian cultural heritage.

The poem was written by Leonid Poltava, who was born in Ukraine in 1921, emigrated to the West after WWII, and died in New York in 1990. A prolific writer, Poltava left his mark on the Ukrainian literary scene as the author of numerous volumes of poetry, two plays, a collection of short stories, a historical novel, four opera librettos, and an array of poems and stories for children. Via a telephone call from my godmother (Dr. Wira Slobodaniuk Trigos), who has a subscription to *Our Life*, I learned that the poem had evoked memories of times gone by: her personal encounters with the poet during the turbulent war years and additional related memories of decades past.

A day or two after this conversation, I received a letter in the mail, which included Wira's story and photos of Leonid Poltava and another expatriate Ukrainian poet and novelist Leonyd

Lyman, who is considered by some to be one of the best poets of his generation. Her story also includes a brief mention of a third personage, an opera singer (baritone) named Mykola Manoilo, who returned to Ukraine and later served as a member of the Supreme Soviet of the Ukrainian SSR. The photos of Poltava and Lyman are originals, given to my godmother in 1945, and each bears the signature of the giver. They are reproduced here with her permission, accompaniments to the story she wrote, a reflection of human history, human resilience, and an insatiable curiosity about the world and the people who inhabit it.

I am not a big believer in coincidence and view "coincidence" as part of a cosmic master plan that underscores the theory that some things are simply meant to be. Shortly after all the events related to my godmother's story, I received an email from New Mexico, which was forwarded to me from the UNWLA office administrator, Olya Stasiuk. The email included an attachment, the text of a speech penned by Stephanie Chopek Sydoriak and delivered at a Ukrainian Independence Day celebration held in Albuquerque, New Mexico, on August 26. It is a story in which past and present events are intertwined and which accentuates the manifold intricacies of the Ukrainian immigrant experiences. I contacted Mrs. Sydoriak by telephone and had a lovely chat with her about her story and related matters.

It is my sincere hope that other readers of *Our Life* will write and share their own immigration stories and thereby preserve a historical record of these experiences. They are stories worth telling, worth reading, and worth sharing within our diaspora community and within the greater context of our American world. - tsc

All About Life

There are only two or three human stories, and they go on repeating themselves as fiercely as if they had never happened before. – *Willa Cather, 1913*

Life can only be understood backwards, but must be lived forwards. – *Soren Kierkegaard, 1843*

All the world's a stage, and all the men and women merely players. – *Shakespeare, 16th century, AD*

While there's life, there's hope. – *Terence, 163 BC*

A Letter from Godmother Wira

Dear Goddaughter,

Thank you for *Our Life*, which I received yesterday afternoon. I glanced through it and found some articles that would be of interest to me. I love history, past and still in progress, especially as it is connected to the lives of real people.

Leonid Poltava

I also came across a poem by Leonid Poltava, which brought back memories of my youth. During World War II, many Ukrainians “happened to be” in Germany. Shortly after the capitulation of Germany, there was a “drift” of all kinds of people moving in every direction. Some were going toward their home countries, East or West. Others were escaping as the Soviet army approached.

My family was living in Regensburg, in Bavaria, at this time, ready to pack and leave at the same time all the armies were approaching. I believe Regensburg was the last city to fall before the capitulation (without a fight). We welcomed the American army.

Many people were passing through the area at this time, including Ukrainians, and they were the best source of news about people we wanted to find. And it was in this manner three Ukrainians drifted into our path and became part of our lives: Leonid Poltava, Leonyd Lyman, and Mykola Manoilo. They stayed with us for several weeks.

Of the three, Manoila was not a very pleasant character; he basically came for the meals and someplace to sleep. “Lionia,” as we called him, did not make appointments; he suddenly appeared at our home for whatever occasion. He was generally serious, not a happy person.

Poltava and Lyman were different. They became part of our family, and during the time we were together, we became good friends.

Lyman was the son of a Ukrainian priest who was murdered by communists in front of his wife and children. During the time he spent with us, he was quiet and didn’t say much. But when he

did, he had a sharp and unexpected sense of humor. Poltava was serious but friendly and always pleasant. He was of Swedish origin, one of many descendants of Swedish survivors of the famous Battle of Poltava fought by Hetman Ivan Mazepa and his Swedish ally King Charles XII against Russia’s Tsar Peter I. Reminders of those times still exist in the area . . . in a village located between Kharkiv and Poltava are hills called “Shvedski Mohyly” (Swedish graves), and old ammunition and wagons from those times are still found in the Merlo River.

Leonyd Lyman

All of us were living through a turbulent time, uncertainty about the future, and danger. Among other things, Soviet soldiers (or KGB agents) were abducting people they believed “belonged to them,” and many people were disappearing from houses, trains, and streets. The Soviets even had a list of people that they submitted to the U.S. Army, demanding that the people on this list be “returned” to them. This policy was enforced for a time and was then stopped by order of General Eisenhower.

When my family arrived in the USA, we found Leonyd Lyman in New York. My uncle, who lived in New York, and Lyman soon became good friends. Lyman also kept in touch with my sister Marichka’s family, and I saw him at Christmas dinner at her home several times.

I had no idea about the whereabouts of Leonid Poltava, but often wondered what had become of him. My answer came when I visited my own family’s graves at the Ukrainian cemetery in South Bound Brook, New Jersey. Poltava’s tombstone was in the same area as the graves of my family members. And it was thus that I discovered that Leonid Poltava (a pseudonym; his real surname was Johanson or Janson) had come to the United States.

New Mexico Ukrainians Celebrate Ukrainian Independence Day

*Ukrainian Americans of New Mexico and their families and friends celebrated Ukrainian Independence Day in Albuquerque on Sunday, August 26. An Executive Order/Proclamation, issued by Albuquerque's Mayor Tim Keller, was read and the following recollection was presented by Stephanie Chopek Sydoriak. Mrs. Sydoriak, 92, is originally from Boston, Mass., but has lived in Los Alamos, New Mexico, since 1948. She was named Living Treasure there, largely for her Ukrainian pysanka-making classes, displays, and talks about Ukrainian customs and history. She has written two books: **An Ocean Between: 100% American-100% Ukrainian** (a book about her family's immigration) and a book of poetry titled **Inside Passage**.*

On this anniversary of Ukraine's independence, I remember back to 1990, when I, and several of my family members, visited our relatives in Ukraine. We went because this was the very first time we could actually visit our parents' little town. Formerly, relatives had to come to a hotel in the nearest large city in order to see visitors from America, always under the supervision of an agent of some sort. Our relatives told us lengthy stories of the horrors of living in the Soviet Union. In fact, a couple of family members were not invited to these meetings because they might tell the communist authorities about what they said.

After we left them, we went to do some sightseeing in the nearest large city. One morning, we heard that Ukraine had declared its 'intention' to become a free and independent Ukraine, and that a celebratory rally was going to take place in the city arena that evening. We made plans to attend.

During the day, we saw many little groups of people gathered on street corners, gesticulating excitedly. Little blue and yellow flags flapped outside of many windows. We were puzzled to see them, because when we were visiting our relatives, they had told us that it was a punishable crime to own a Ukrainian flag.

Over 10,000 participants attended the rally that evening. An open-air car swept around the track of the arena carrying an enormous Ukrainian flag. Many people in the stands waved smaller flags. When the speeches began, we were struck by the gratitude expressed in one of the speeches for how the diaspora Ukrainians, especially those from America, had upheld the Ukrainian language and the culture in their countries when Russia had tried so hard to wipe them out. The man was talking about my father, about us! We were the diaspora in America.

A group of musicians followed the speeches, playing folksongs that we had been singing since childhood. We sang along happily. At the end of the event, when the Ukrainian national anthem was played, we sang it with tears streaming down our cheeks. Was the first line, always sung only with the faintest hope, "Ukraine Has Not Died Yet," now to be really true?

When the singing was finished, one of three elderly people next to us leaned over and asked, "How did you know the words of the songs? How did you know the words of 'Shche Ne Vmerla'? We have been forbidden to ever sing them in public, and we have been afraid to teach them to our children, because the teachers in school often asked them what went on in our homes."

We could only answer that we had grown up singing these songs in America in our Ukrainian communities. They put their hands over their hearts then grasped our hands. What must they have suffered?

Indeed, Ukrainians such as my father had held fast to their language and culture here in America without realizing that it was being destroyed over there. He came here as many Ukrainian did before World

War I, in his case, as a fierce Ukrainian patriot unwilling to die for the country that was currently ruling Ukraine, Austro-Hungary.

Once in Boston, my father became a leader in the Ukrainian community, but at the same time, became more enamored of the democracy of America and studied hard to become a citizen. From the time I was a child, my father told me to remember that I was 100% American and 100% Ukrainian and to be just as proud as he was to be both.

One of his early activities was to lead classes to teach the people how to become citizens. He set up classes to teach the children the Ukrainian language and was always busy planning cultural events with the church choir singing both hymns and folksongs, the dancers displaying their twirls, kicks and knee bends, children reciting poetry. And always of course, speeches and lectures, almost always including himself.

The theme running through all of this was the dream that one day, Ukraine would regain its freedom. When that day came in 1992, much to my sister's and my sorrow, our father was no longer alive to rejoice that his lifelong desire had at last come true. Today, we rejoice for him at this anniversary of this long, long awaited moment.

Леонід Полтава

КИЯНКА ЧАСІВ МАЗЕПИ

*(До фото на обкладинці «Одяг київської міщанки, Україна, XVIII ст.»
Уривок з поеми «Слово про Україну», написаної для колекції «Історичний одяг українки»)*

Хмельниччина цвіт... А там і сам Мазепа
Левину голову підводить догори...
Гармати б'ють!.. Сміються прапори...
Король і Гетьман устають над степом!
Дивись, Московіє! Тепер чи завтра — кременом
Заткнеш ти вхід до власної нори,
Бо прийде Той, кого несем з вертепом,
І хто сказав дияволу: «Умри!»
У реві битви і в гарячій горі,
В раю молитви і в безодні втрат
Ти, Україно, йшла туди, де брат,
Де муж, де батько рвались у простори;
Надія й віра у твоєму зорі,
А в рук теплі — тепло згорілих хат...
Ти знову нам, скаліченим і хворим,
Знов повертаєш впевненість і лад!

Дружина І. Мазепа Ганна Фридрикевич, у дівоцтві — Половець.

Дмитріївська батьківська субота — свято поминання родичів

«Сьогодні батьківська!» – фраза, яку ми чуємо кілька разів на рік. У Бога всі живі, а тому пам'ять і молитва про наших покійних рідних і друзів – важлива частина християнської віри.

Батьківські суботи (а їх в церковному календарі кілька) – це дні особливого поминання покійних у православних храмах. Крім того, у такі дні, за традицією, віряни відвідують могили на цвинтарях. Назва «батьківська» імовірно походить від традиції називати покійних «батьками», тобто тими, які відійшли до батьків. Ще одна версія – «батьківськими» суботи стали іменуватися тому, що християни молитовно поминали найперше своїх покійних батьків.

Одна з таких субот – **Дмитріївська** – припадає на листопад місяць і у 2018-му р. це 3-го листопада. Дмитріївську поминальну суботу називають також «дідівською». У цей день у православних храмах України відбуваються панахиди за померлими.

Є різні версії походження свята. Існує оповідання, що Дмитріївська батьківська субота має відношення до великомученика Дмитрія Солунського, який в українських церквах згадується як славний великомученик Дмитро Мироточець. Св. Дмитрій жив у другій половині III ст. у м. Солуні (давня назва міста Салонік, Греція) – місті зустрічі слов'янської та грецької цивілізацій, звідки родом були великі Кирило та Мефодій (слов'янські просвітителі та проповідники християнства, творці слов'янської азбуки, перші перекладачі богослужбових книг на слов'янську мову, брати). Батьки Дмитрія – слов'янського походження. Він був проконсулом (мером) міста та губернатором провінції Фессалоніки. При його правлінні в місті згуртувалася велика християнська спільнота. Довідавшись про це, імператор Максиміан, прихильник римського ідолопоклонства, попрямував із військом до Салонік. Він заарештував Дмитрія та вирішив помститися християнській громаді: зібрав християн на стадіоні та влаштував криваві гладіаторські бої, під час яких його улюбленець, велетень Ліій, кидав мучеників на списи воїнів. Тоді молодий християнин на ім'я Нестор пішов до в'язниці та попросив у Дмитрія молитов і благословення на двобій з Лієм. І сталося диво – юнак переміг досвідченого вбивцю. Загибель Ліія викликала гнів імператора – Несторові відсікли голову, а

Дмитрія було страчено 8-го листопада за старим стилем. За часів правління у Візантії імператора Костянтина (306 – 337) над гробом св. Дмитрія у Солуні побудували храм, де знаходяться нетлінні мощі святого. Свято Дмитрія християнська церква встановила у 740-му р. Св. Дмитрій визнаний небесним покровителем воїнів, мерів та губернаторів.

У часи двовір'я й утвердження християнства, з вірою у безсмертя душ праведників і воскресіння після смерті, з усвідомленням обов'язкової останньої відплати кожному залежно від вчинених за життя дій, християнська церква на українських землях почала поминати покійників у день Дмитріївської суботи – за тиждень до дня Дмитрія. Цього дня у давнину люди йшли до святилищ і несли три калачі. Також брали з собою страви, які полюбили ті, хто пішов у Вічність, та коливо (українська ритуальна страва, поминальна кутя). Біля вогнища відбувалось освячення їжі та жертвоприношення. Вважалося, що духи покійників приходять до святилища. Від кожного калача три рази відламували шматок і кидали його у вогонь, промовляючи першого разу «За душі давно померлих родичів», другого – «За дідів і прадідів нашої родини», і третього – «За душі утоплених, що померли не своєю смертю». Також у вогонь кидали по одній ложці страв, принесених з собою, а решту з'їдали самі та пригощали тих, хто прийшов на поминання. Залишки калачів розкладали по колу навколо святого місця, що означало жертву Богу Неба Сварогу та Богу Сонця Дажбогу. У деяких регіонах України у цей день господині й по нині кладуть на мисочку з коловом три хлібини, над якими відправляються панахида. Також замовляється служба за тих, хто помер. А після закінчення панахиди-парастасу організується спільний обід при церкві. Вважається, що в цей день в церкву приходять духи тих, хто помер, і невидимо сідають споживати з живими обід-трапезу. Якщо поминальний обід організують дома, то його починають перед заходом сонця та продовжують у вечірній час. Під час обіду заведено згадувати тих, хто помер, їхні добрі справи при житті та вести розмову так, ніби вони сидять за столом. Господиня з кожної страви, що подає на стіл, відбирає по ложці в окрему миску, яка ставиться на почесному куті.

Це страва для тих, хто помер. Також поряд

ОСЬ ТАКА ГІРКА ПЕТРУШКА...

Усі ми, американські українки, часто ловимо себе на тому, що шукаємо в портреті Америки дорогі нам риси — риси України. Он там, десь в Огайо чи Небрасці, «наші» мальви вилаштувалися край дороги, мов дівчата на виданні... А ось тут, у маленькому магазинчику напівсільського Теннессі, можна знайти на полицях баночку бузинового варення... Або хоча б і ті ж дерев'яні стодоли... Розкидані в американській «глибинці» тут і там, нас, українців, вони вражають доглянутістю, хоча й носять часто сліди своєї древності. Збудовані ще пращурами, для багатьох сімей американської «глибинки» вони є реліквією. А реліквія, як правило, асоціюється з гордістю й несе в собі позитив.

Однак по-іншому було в нашій сім'ї, яка після війни тільки-но стала розправляти крила. Батькові, як прийшов з фронту, довелося будуватися на голому місці. Під забудову було куплено шмат городу в сусідів, про яких ходили чутки, нібито вони поїли власних дітей у голодні 1932 — 33-ті роки, коли люди від виснаження не тільки мерли, мов мухи, але й втрачали розум до рівня звірячого інстинкту. Та батьки наші були заклопотані більше тим, як звести власні стіни й дах над головою та чим годувати своїх старшеньких дітей у голодні 1946 — 1947-мі рр. Поступово побудували сяку-таку хату, погріб, невеличкий сарай... Сарай поставили чимдалі від хати, близько до межі з сусідами, у яких купили землю. Він служив і за стодолю, і за свинарник з курятником. Взимку ми, четверо батькових доньок, з'їжджали з даху сараю на змайстрованих батьком санчатах прямо на завалений снігом город. Напровесні ми, мамині помічниці, щипали тут, попід сараєм, перший щавель на борщ, а влітку — петрушку, якої вистачало навіть на те, щоб торгувати на базарі якусь копійку. За ту копійку мама купувала нам як не халву, так яблучне повидло чи «обліті» пряники (радянський різновид різдвяних імбирних пряників, якими так славиться Німеччина). А були моменти, що й іржава тюлька з бочки створювала в оселі характерний для повоєнної України ажіотаж. Невиблагливі до земних щедрот, щасливі простими житейськими радощами, ми потроху

зі столом дехто ставить воду та новий рушник на випадок, якщо якась душа захоче напиться або помитися. Увечері цього дня в хаті запалюють свічку, що горить цілий вечір й освітлює духам дорогу додому.

Цікаво, що в минулому на цвинтар у цей день не ходили, а поминали тих, хто пішов в інші світи, у святилищах, храмах і вдома. У давнину цього дня на цвинтар ходили лише ті відчайдушні сміливці, які хотіли дізнатись, чи не очікує їх смерть цього року. Для отримання такої вістки потрібно було піти увечері на цвинтар, притулитися до дерева, що там росте, і спостерігати: якщо людина побачить білі тіні душ тих, які повертаються з панахиди, то це ознака близької смерті.

В Україні було заведено у цей день садити дерева, бо вважалося, що духи предків допомагають у цьому, а тому дерева краще приживуться.

Дмитріївською суботою та днем Дмитра закінчується осінній період календарних святкування і в буковинців. Також завершується весільний сезон. Якщо дівчина (на виданні) залишилася до цього часу не засватаною, то у давнину вважали, що рік для неї був втрачений. Існує навіть така приповідка: «До Дмитра дівка хитра, а по Дмитрі хоч нею комин затайка».

Тобто, до Дмитра вона перебирає женихами, а після свята погодиться на кого завгодно.

В Україні тисячолітні спостереження визначили прикмети на погоду у дні після Дмитріївської суботи, зокрема у день Дмитра:

* Якщо у цей день іде мокрий сніг, то зима буде мокрою й теплою, а весна — ранньою.

* Якщо цей день без снігу, то зими ще довго не буде.

* Якщо земля на Дмитра замерзла та дме холодний вітер, то снігу не буде до Нового року.

* Сніг і мороз на Дмитра вказує на те, що весна буде пізньою та холодною.

* Якщо на Дмитра тепло, то весна буде м'якою та ранньою.

* Якщо на Дмитра дощ, то на свято Введення снігу буде по коліна.

* Якщо на Дмитра випав сніг, то увесь листопад буде холодним.

То ж слід пам'ятати наших близьких, які пішли в інші світи. А ще, як закликає православна церква, треба творити милостиню за них. У день Дмитріївської суботи та в інші поминальні дні. І в повсякденних молитвах згадувати їх, щоб ті, кого поминаємо, успадкували вічне життя.

*Кожолянко Олександр, етнолог,
доктор історичних наук.*

отак росли, радіючи шматку хліба в хаті. Навіть завівши власні сім'ї, частенько завертали до рідного обійстя – то хату, що виросла під кінець 1960-х на місці тієї глинянки, до Великодня побілити, то картоплю обгорнути та петрушки зі щавлем наскубати...

Одного разу я застала свого батька не тільки стомленим, а й схвильованим. Кілька днів він копав прихватками яму під нову, вибачте, надвірну вбиральню обіч літньої кухні, що виросла за ці роки на місці того сарая. Нервово потягуючи цигарку, помахом руки запросив підійти ближче. Під тихе мамине схлипування ми з малою донькою наблизилися до ями, розуміючи, що сталося щось недобре. Глянули вниз, де блищала залишена батьком лопата... На дні безпомічно біліла купка дитячих кісточок з двома маленькими черепочками зверху, що з німим докором дивилися у цей забудькуватий (було це на початку 1980-х, про «тридцять третій» ще говорили пошепки) світ. Зависла важка тиша. Тато став пригадувати чутки, що снували поміж людьми на Підварках в Яготині (Київська обл.), де ми жили. Мама плакала, сховавши личко своєї доні в своєму фартуху. Либонь, їй подумалося, що десь отак хтось не зі своєї волі теж топчеться над стихійними могилами «тридцятих» – канавами, ровами, городами та берегами, де знайшли свій останній прихисток її батьки і братик, скошені косою форсованої колективізації.

А мені подумалося: скільки десятиліть ми годувалися з цього шматка городу, де росли в нас петрушка з щавлем, а виходить – з чиеїсь могили годувалися?! Скільки десятиліть ми з чистою, як мовиться, совістю топталися отут попід сараєм, де був останній прихисток для двох безневинно *убієнних* діточок?!.. І хто... Хто відповідь не тільки за фізичні жертви, а й за численні психологічні травми, що відлунням прокотилися по наших долях, і відлуння те ще ловиться й нашими дітьми?!.. Коли я запитувала свою дорослу вже доньку, що найбільше запам'яталося їй з дитинства, вона зі зволеними очима відповідала: «По правді, оті кісточки в ямці, мамо...»

«Оті кісточки в ямці», складені купкою та закопані десь під сараєм чи за вбиральнею, на спустошеному городі чи в запустілому вишняку, мали означати, що малих дітей було поїдено їхніми ж батьками, психіка яких не витримала випробування голодом. Одним розчерком пера писалися директиви, резолюції, постанови й розпорядження, які множилися швидше, ніж хліб досягав на полі. Одним розчерком пера матерів, збожеволілих від голоду, пхали в чорну діру людодержства, а потім, коли Голодомор вщух трохи, їх розтикали по в'язницях – поповнювати шерехи тих, хто посмів, всупереч сталінському «закону п'яти колосків», підібрати на стерні почорнілі від дощів загублені колоски для своїх пухлих, мов подушки, дітей. І все це називалося дзвінким словом «колективізація»... Ігноруючи морально-психологічний резонанс радянських «нововведень» серед селянства, її перетворили в моторошний парад погроз, знущань, арештів і непосильні для тих, хто вцілів, квоти здачі врожаю державі. Що й призвело до тотального мору українського села... Мору з його напівтваринною мораллю, канібалізмом і мовчазним прокляттям, що тихо котилося поколіннями – від вуха, так би мовити, до вуха.

Моя бабуся (якої, як і дідуся, мені не судилося навіть знати) закопала десь за сараєм у своїй Тамарівці на Полтавщині (нині в складі села Сотниківка Яготинського р-ну, що на Київщині) кілька мішків буряків для своїх чотирьох дітей – враз, за один вечір, осиротілих... Бо непокірному батькові, який не хотів записуватися до колгоспу, ото такі комісари, як Сергій з фільму «Гіркі жнива» Дж. Менделюка, «втомилися» вибивати зуби й виламувати ребра, агітуючи за колгосп, і десь напередодні Голоду й зовсім «забрали». Буряки були знайдені «зондер-командами» активістів, які, як і їхні начальники та комісари, чомусь здалися критику з The Washington Post «брутальною карикатурою на безсердеччя» в згадуваному вище фільмі. Бабусі, і без того вбитій горем, з чотирма дітьми на руках і з примарою голоду за ворітьми, присудили десять років ув'язнення. Відібравши хату (в ній з чистою совістю влаштували чи то колгоспну контору, чи то хату-читальню) і випхнувши так сім'ю на вулицю, влада Рад умила, як мовиться, руки й полегшено поставила жирну «галочку» в звітах. А коса Голоду поспішила довести вирок нашій бабусі до кінця, заодно підтявши і найменшого сина Могильних – маминого братика Михайлика. Ті ж, хто відсидів свій строк за ґратами й повернувся в рідні місця, був добитий мовчазним людським осудом.

Одна з таких жертв була й у селі Тамарівка. Повернувшись із в'язниці до рідної домівки, ця бідолашна жінка, зовсім втративши розум, сновигала селом у пошуках своєї доні, питаючи в зустрічних дівчаток: «А ти... Ти не моя доня?..» Моя мама розповідала мені, що стала мимовільним свідком тієї зловісної трапези в голодні 1932 – 1933: забігла до якогось двору на запах страви, що лоскотав порожній шлунок, а тітка виганяє її, щоби чавуна з рученятами, що безпомічно стирчали з нього, дівча не помітило. А воно все одно помітило, і ця картина закарбувалася в її пам'яті чорною печаткою. Мамі довго вживався той моторошний чавун, і як тільки у вільному продажу в СРСР

з'явилися каструлі, вона миттю завела й собі кілька, перевівши чавуни до нижчої категорії домашнього начиння – варила в них картопляне лушпиння для поросят. Однак страшне видиво з її сирітського дитинства вплигло ще раз, коли лопата батька нашого наткнулася на оті кісточки...

Тільки за доби гласності я, як журналіст, наважилася дати до місцевої газети цей та інші подібні факти, записані з вуст моїх батьків. Про втрати ж нашої сім'ї якимось і рука не піднімалася писати. Лише коли на початку 1990-х стали збирати списки для майбутньої Національної книги пам'яті жертв Голодомору 1932 – 1933-х рр. в Україні (2008), і я подала відповідальному за це працівнику Яготинської райдержадміністрації свій папірець з іменами, ще раз оплаканими мамою. Однак після видання Книги пам'яті довелося з гіркою дізнатися зі своєї Америки, що імен маминих батьків і братака серед жертв Голодомору в тій книзі зовсім не було. Чи треба говорити, який це був жах... біль... злість?!.. Хто дав право українському чиновництву продовжувати тримати в мороці забуття імена, які давно повинні бути викарбувані в граніті? І чи морально, скажімо, акцентувати виховання дітей в Україні на трагедії єврейської дівчинки Анни Франк з Амстердама, чиє ім'я стало синонімом Голокосту, водночас нехтуючи пам'яттю «якогось там» Михайлика Могильного з «якоїсь там» Тамарівки та мільйонів його ровесників, які потрапили в пащу спроектованому Москвою Голоду? І чому... Чому, врешті, нас, нащадків, змушують принизливо добиватися увічнення пам'яті замордованих Радянською владою дідів і прадідів?

Змушена поскаржитися до Київської обласної державної адміністрації з цього приводу, я дізналася, що імен Могильних зовсім не виявилось в списках, пред'явлених для Книги пам'яті Сотниківською сільрадою. Причому звучало це досить безневинно, як у тій російській примовці: «Вот такая, значит, петрушка получилась...» А чому вона «получилась» і (головне!) з чієї вини – це так і залишилось загадкою. Так само, як і в горезвісних «тридцятих» Могильних витурили були з рідного села у безвість, так і дотепер їх не вважають там своїми. Дідусевого імені (Іван Могильний) зовсім немає в історії села Сотниківка, ретельно, як їм здається, зібраній місцевими знавцями. Хоча її землю вони засівали і збирали на ній врожай, народжували тут дітей і слали Богу свої нехитрі молитви. Не їхня вина, що їхнє сімейне гніздо було зруйноване, долі понівечені, вік нагло вкорочено, а останнім притулком на цій тлінній землі стали яри та канали, зарослі кропивою, якщо не петрушкою... Що спіткало мого дідуся після того, як його «забрали», мені у київських установах і відомствах так і не вдалося дізнатися. Один із чиновників навіть спробував навести довідки в самій Сотниківці, де йому сказали, що Могильні начебто виїхали в 1930-х до Яготина. Про те, як вони «виїжджали» і з чією поміччю, детально було розказано в публікації «Української правди» від 13-го листопада 2013-го р.: <http://www.istpravda.com.ua/columns/2013/11/13/>.

Моя мама Надія Василенко (Могильна) зі своїм первістком на руках, яку назвала на честь старшої сестри Віри (1945).

Віра Могильна, старша мамина сестра, яка впросить свого нареченого з Яготина забрати її заміж з малою сестричкою Надійкою – замість посагу. Цим вона врятувалася сама від Голоду і сестру, цебто мою маму, врятувала, оскільки по містах Голод не лютував так шалено, як по селах.

Ось так розсіялися пилінками мільйони наших селян – ні рахунків у банках, ні імен у списках, ні фотографій в альбомах... Ото тільки й добра, що родинна пам'ять, і нехтувати нею причетним до місії увічнення посадовцям – великий гріх. Навіть якщо й запалюються ними щороку справно листопадові сумні свічки.

Тетяна МакКой, шт. Теннессі.

**Ukrainian National Women's League of America, Inc.
Стипендійна Акція Союзу Українок Америки**

Щасливого Дня Подяки!

Щиро вітаємо всіх добродіїв-спонсорів і людей доброї волі, що нас підтримують, з побажаннями добра та усього найкращого у Вашому житті. Нехай це найбільш родинне свято у США обгорне Вас променем родинної любові, щастям і подякою Всевишньому!

Happy Thanksgiving!

It is with gratitude to our sponsors and people of good will that support our program that we send our best wishes for this greatest family oriented holiday in the USA. Let the family love encircle your Thanksgiving table with happiness and gratitude to God.

Anna Krawczuk, Chair and all the members of UNWLA Scholarship Standing Committee.

Вісті зі Стипендійного бюро

Повідомляємо, що у Бразилії навчальний рік добігає до кінця та виплати стипендій закінчені на 2018-й рік. До цієї пори спонсори повинні мати на руках листи вдячності від своїх стипендіатів. Просимо нас повідомити, якщо Ви їх ще не одержали.

Наступний навчальний рік почнеться в лютому 2019-го р. В Україні та інших Європейських країнах навчальний рік почався у вересні. У цей час ми надсилаємо повідомлення спонсорам-опікунам про успіхи «їхніх дітей» та висоту стипендій.

Як і кожного року, передбачаємо аплікації від нових претендентів. Будемо вдячні за швидку відповідь від наших спонсорів та добродіїв.

Відомості про всі одержані пожертви друкуємо кожного місяця на сторінках *Нашого Життя*.

Внески на Стипендійну Акцію СУА слід надсилати на адресу стипендійного бюро. Грошові перекази виписати на адресу:

UNWLA, Inc. UNWLA Scholarship Program, PO Box 24, Matawan, NJ 07747-0024.

Please mail your donations for the UNWLA Scholarship Program to our office located in Matawan, NJ. Thank you!

У ПАМ'ЯТЬ – IN MEMORIAM

Замість квітів на свіжу могилу **св. п. Меланії Банах**, довголітньої членки 86-го Відділу СУА та опікунки багатьох стипендіатів у Бразилії та в Україні, зокрема покривджених долею учнів і студентів під опікою Стипендійної Акції СУА, складаємо **100 дол.** в її пам'ять (через 98-й Відділ СУА).

Бернард, Анна та Мирон Кравчуки,
Голмдел, Н. Дж.

In memory of **Olha Malanchuk**, long time member of UNWLA Branch 36, Chicago (Palos Park, IL), family, UNWLA members and friends, donated **\$1,000.00** (through Branch 36) to the UNWLA Scholarship Program:

- \$205** Michael & Lydia Macewich;
- \$135** Myron & Lilia Kulas;
- \$85** Patti Mackiw, Luba Nowak;
- \$50** Andrij & Sonia Hrynewycz, Greg & Mila Piper, Olga Jasinsky, Maria Ivashko;

- \$40** Olga Kosar & family;
- \$35** Diana Gut, Maria Juzkiw, Jill Gallagher;
- \$25** Irene Macewich, Michael Kuczer, Olga Schultz;
- \$20** Helen Rettmuller;
- \$15** Natalka Wroble & family;
- \$10** Rodak family, Anna Trynoha, Stefania Mroz;
- \$5** Irene Kolaczko.
Memory Eternal!

Lydia Macewich, Naperville, IL.

У пам'ять моєї дружини **св. п. Уляни Кобзар** складаю **1,000 дол.** на Стипендійну Акцію СУА на стипендії в Україні.

Богдан Кобзар, Біч Лейк, ПА.

Please accept our donations in memory of **Ulana Kobzar** to assist students in Ukraine, under the care of UNWLA Scholarship Program:

\$100 each John M. & Aleksandra Kasznica, Sofia A. Sapar;
\$50 Kenneth & Myroslawa Wanio;
\$10 Lida Celuch.
Вічна Їй пам'ять! Memory Eternal!

У світлу пам'ять **св. п. Мирослави Данилишин** складаємо даток на Стипендійну Акцію СУА:

\$200 Д-р Юрій і Надія Кігічаки;
\$50 Мирослав і Зірка Смородські.
Вічна пам'ять!

ПОЖЕРТВИ ЗА ВЕРЕСЕНЬ 2018-го р. /
DONATIONS SEPTEMBER 2018

\$1,260 In memory of Ulana Kobzar (86);
\$1,000 In Memory of Olha Malanchuk (36);
\$850 UNWLA Branch 118, Houston, Texas;
\$780 UNWLA Branch 96, Michigan;
\$770 UNWLA Branch 129, Michigan;
\$450 Dr. Daria Nowakiwska Lissy, PhD (54);

\$330 Olena Boyko (56), Alex I. Khowaylo, Mary Ellen Koalchic, Dr. Luba M. Zuk Levy, MD, Roman & Olha Nowakiwsky (54), Helena Schultz, Esq., (38), Martha D. Shyprykevich (67), Yuri B. & Anna H. Zelinsky;
\$320 Luba Bilowchtchuk(98);
\$220 Nicholas I. & Germaine J. Milanych Family Found.Trust, Nadia Trojan (108);
\$200 Henriette Oberleitner (98) Happy Birthday Bernard Krawczuk!;
\$110 Marta V. Borodayko (36), Myron B. Krawczuk (98);
\$21 Renata Bihun (28);

We thank you for your generosity!
Щиро дякуємо за Вашу благодійність!

М. Оприся Яцусь, скарбник Комісії стипендій СУА,

Анна Кравчук, почесна голова СУА,
референтка стипендій СУА.

UNWLA, INC Scholarship / Children-Student Sponsorship Program

P.O. Box 24, Matawan, New Jersey 07747-0024 • Phone: 732-441-9530 • Email: nazustrich@verizon.net

Guidelines for Submitting Photographs to Our Life

1. **Renaming your photos.** Please do not send photos named JPG126XYZ324 or something similar. ALL photos should be renamed and numbered, preferably in the sequence you would like them to appear in article. For example, #1 Branch 489, #2 Branch 489, #3 Branch 489, or some other system that makes it easy to identify what the photos are intended to illustrate and where they belong.

2. **Captions.** Please type a caption for each photo and provide this information at end of your article. Number each caption so that it corresponds with the photo it describes.

3. **Photo credits.** Please give credit where credit is due and let us know name(s) of photographer(s).

4. **Look at your photo before sending.** Please pick photos carefully and really look at what you are sending before you send. We generally will not publish photos that show lots and lots of backs of heads blocking the view of whatever or whoever was meaningful or important. We also reserve the right not to print photographs that are fuzzy or otherwise technically unacceptable.

5. **Technical matters.** Digital photography is sometimes wonderful and sometimes disastrous, and digital cameras are not created equal. Neither are cell phone cameras. Some simply take better photos than others. Please note that what might look fine on your telephone or computer screen may look washed out or fuzzy when transferred to paper. The worst of the worst are images copied from Facebook or other internet sites and pasted into emails or Word documents. Each copy and paste operation dilutes the resolution of the image and makes it fuzzier. If the camera or cell phone used to take the photo in the first place produced a low-resolution picture to begin with, each successive generation of the picture is worse.

Photo "resolution" is measured in something called DPI (dots per inch). The higher the number, the better the picture looks on paper. The ideal resolution for photographs printed on glossy paper like the paper used for *Our Life* is 300 dpi, and this is the dpi recommended by Marie Duplak of Computoprint, the outfit that has been printing *Our Life* since the 1970s. Most of the photos we receive have a significantly lower resolution, not because photographers are bad people but because most people don't know (and don't really even need to know) the relationship between resolution and print. I didn't know most of this either, so I asked experts (thank you Zoriana, Roma, Tania, Ilona, Mariyka, Petro, and Drago).

Thank You for your cooperation!

ЕНДІ ВОРГОЛ: ЗАГРОЖЕНІ ВИДИ ТВАРИН.

Нова виставка в Українському Музеї.

Український Музей з приємністю повідомляє, що виставка *Енді Воргол: Загрожені види тварин* відкриється для публіки в неділю, 7-го жовтня 2018-го р. Ця виставка знаменує 90-ту річницю від дня народження Енді Воргола (1928 — 1987) і є першою такою виставкою коли-небудь організованою українсько-американською установою. Серію *Загрожені види тварин* позичено від Національного музею мистецтва живої природи в Джексон, Вайомінг, а співкураторами виставки є: Олександр Мотиль, професор політології Ратгерського університету в Ньюарку; Ярослав Лешко, професор-емерит мистецтвознавства Сміт Коледжу у Нортгемптоні; д-р Адам Герис, головний куратор мистецтва ім. Йофи Кер Національного музею мистецтва живої природи. Джеймс Воргола — художник, письменник, ілюстратор і племінник Енді Воргола, приєднається до виставки та позичає деякі родинні фотографії й інші артефакти. Експозиція *Енді Воргол: Загрожені види тварин* буде відкрита до 17-го лютого 2019-го р.

Виставка скомпонована із 10 робіт шовкографії, що належать до серії з 1983-го р. *Енді Воргол: Загрожені види тварин*, а саме: *Баран товстори́г, Чорний носори́г, Зебра греві, Орангутанг, Сан-Франсіско метелик «Срібна цятка», Африканський слон, Білоголовий орел, Сибірський тигр, Деревна жабка «Пайн баренз», Велика панда*, а також окремої додаткової роботи з назвою *Морська черепаха* (1985). Важливим компонентом експозиції буде секція, присвячена раннім рокам творчості Е. Воргола, коли він зростав у Піттсбурзі. Енді Воргол відомий, передусім, як один із чільних архітекторів поп-арту. Проте вплив періоду молодости Енді, коли він був повністю занурений у рідну йому карпатсько-русинську культуру, безумовно залишив слід на його еволюції як всесвітньо видатного мистця. На виставці показано не тільки актуальну й до нині серію *Загрожені види тварин*, але й декілька особистих артефактів і родинних світлин, деякі рисунки та інспірації ранніх років Е. Воргола, що наштовхнули його на шлях мистецтва та допомогли стати одним із найвпливовіших американських мистців.

«Воргола вивчають як мистця, дизайнера, письменника, кінорежисера, видавця та навіть філософа. Його називали генієм, ідіотом савантом, провокатором і шахраєм. Прихильники підкреслюють, що він зреволюціонував мистецтво, інкорпоруючи «Брілло» коробки, шовкографію, плоскі поверхні та сміливі кольори. Супротивники твердять, що він здешевив мистецтво через його комерціалізацію. Проте цей нью-йоркський авангардний мистець, що диктував тренди, був несміливим хлопчиною слов'янсько-селянського походження, який народився і виростав у глибоко релігійній і закритій східноєвропейській спільноті у Піттсбургу», — зауважує Олександр Мотиль.

Серія шовкографії у цій виставці підкреслює тяжке становище тварин, які були під загрозою вимирання у 1983-му р. Ідея створення картин належить арт-дилерам Роналду та Фрейді Фельдманам. Реагуючи на пропозицію, Воргол, сповнений творчої енергії, поринув у працю заради створення надзвичайних робіт. Він надав «портретам» тварин такий самий статус, як і популярним портретам знаменитих особистостей, зображуючи їх у характерних для нього яскравих кольорах. Адам Герис зазначив: «Якщо зображення бляшанок супу та знаменитостей Енді Воргола для більшості з нас відносно відомі, то не всі знають про його видатну серію *загрожених тварин*, яка засвідчує обізнаність про живу природу, що потребує захисту, аби вижити». Воргол подарував 100 таких робіт для збирання коштів різним організаціям, що займаються збереженням природи.

«Мистецький шлях Воргола завжди визначатиметься його плідним вкладом у авангард, а його візія вела й плекала ціле покоління художників», — заявив Ярослав Лешко. — Серед його широкого поля зацікавлень був також посилений інтерес до тварин. Тому не дивно, що мистець поставився до створення цього проекту з характерною йому спонтанністю та щедрістю. Цей проєкт віддзеркалює його найбільш стійке зацікавлення тематикою тварин. Назва серії визначає її місію: визнати та відзначити життєздатність і різноманітність

тваринного життя, а також дослідити та розкрити вразливість... його існування».

Виставка організовується завдяки чималій підтримці Федеральної кооперативи «Самопоміч – Нью Йорк» та численних окремих спонсорів.

Заходи, організовані у зв'язку з виставкою Енді Воргола: Загрожені види тварин.

(Інформація про квитки буде подана на сторінці вебсайту: www.ukrainianmuseum.org.)

27-го жовтня, 2018-й р. Галерійна розмова. Учасники: Олександр Мотиль, професор політології Ратгерського університету в Ньюарку; співкуратор виставки та автор роману «Хто вбив Андрія Варгола: Американський щоденник советського журналіста авторства Олександра Іванова» (2007, 2018) і Джеймс Воргола; художник, письменник, ілюстратор великих видавництв, автор і ілюстратор дитячої книжки «Дядько Енді: Надзвичайна візита в Енді Воргола» (2003) та племінник Енді Воргола.

Лютий, 2019-й р. Фільм Absolut Warhola (2001). Режисер: Станіслав Муха. Німеччина; мови: русинська, словацька, англійські субтитри; 80 хв. Документальний фільм про родину Енді Воргола з сільської Словащини, з якою він ніколи не мав нагоди познайомитися. Кінематографісти мандрували Східною Словащиною, щоб розмовляти з родичами Воргола – русинами, які живуть в селі Мікова, недалеко від польського кордону, та відвідати «Енді Воргол Музей модерного мистецтва» у Меджилабірці (Лаборець).

Лютий, 2019-й р. Круглий стіл «Анді Воргол та його карпатсько-русинське

коріння». Учасники: Ярослав Лешко, професор-емерит мистецтвознавства Сміт Коледжу у Нортгемптоні, Массачусетс; запрошений співкуратор виставки; Поль Роберт Магочі, професор історії, Голова програми Українських студій ім. Івана Яремка, Торонтський університет; Олександр Мотиль, професор політології Ратгерського університету в Ньюарку; запрошений співкуратор виставки; Елейн Русінко, професор, Відділ сучасних мов та мовознавства, Мерилендський університет, округ Балтимор.

Про Український Музей. Український Музей має на меті колекціонувати, зберігати, виставляти й інтерпретувати твори мистецького або історичного значення для багатой культурної спадщини американців українського походження. Заснування Музею Союзом Українок Америки в 1976-му р. віталюся як одне з найбільших досягнень української громади Сполучених Штатів Америки. Нині завдяки своїм багатим зібранням народного та образотворчого мистецтва, численним архівним матеріалам, цікавим імпрезам наукового значення УМ є одним з найбільш самобутніх та активних «менших» музеїв Нью Йорку. Щороку УМ влаштовує декілька виставок, видає двомовні каталоги та організовує різноманітні заходи, часто у співпраці з іншими музеями, освітніми й культурними установами.

Адреса та контакти: The Ukrainian Museum: 222 East 6th Street (between Second Avenue and The Bowery), New York, NY 10003;

T: 212.228.0110; F: 212.228.1947; info@ukrainianmuseum.org;

Contact: Hanya Krill,
hanya.krill@ukrainianmuseum.org;
212.228.0110.)

ТРАВЕНЬ 2018

ДАТКИ на «400К Клюб»

По **1,000 дол.** – Христина Бонакорса, Марія Мороз, Стефан і Ляриса Пелешук, Ярослав Бігун, Ірина Куровицька.

ДАТКИ НА МУЗЕЙ

5,000 дол. – IBM Matching Grants Program matching donation of Oksana Bajko;

3,000 дол. – Яра вон Гельбіг;

2,500 дол. – IBM Matching Grants Program Matching donation of Orest & Lidia Bilous;

1,000 дол. – IBM Matching Grants Program matching donation of Myron & Maryann Zajac;

500 дол. – 76-й Відділ США, Exxon Mobil Foundation matching donation from Daria Lissy;

400 дол. – 30-й Відділ США на підтримку Музейних курсів;

по **200 дол.** – Robert & Gail Wislocky, Лідія Цяпка;

по **175 дол.** – IBM Matching Grants Program matching donation of Boris Onufreiczuk;

150 дол. – Анна Гбур;

по **100 дол.** – д-р Ярослав і Оксана Сидорак, Юрій Гура, Давн і Юрій Базарко, Осип Гурал, Юрій і Мира Граб, Іван Макал, Зоя Гаюк, IBM Matching Grants Program matching donation of John Terela, Галина Корсун;

по **50 дол.** – Ірина Гладка, Дарія Рекуча, Ігор і Наталія Гавдяк, Дарія Кульчицька, Марта Улане, Наталія Ньюмержицька, Ніна С. Климовська, Ляриса Лисенко;

по **25 дол.** – Патрісія Свадош, Крістін Малафі, Лідія Гречишин, Борис Крупа;

по **20 дол.** – Всеволод Саленко, Йоланта Товар;

по **15 дол.** – Ляриса Г. Дас, Анастасія Тетерічко; **10 дол.** – Волтер Чепізак; **2.00 дол.** – Аноп.

ЗАМІСТЬ КВІТІВ

У пам'ять мого мужа **св. п. Володимира Воловодюка** складаю **100,000 дол.** на потреби УМ.

Катерина Воловодюк.

У пам'ять **св. п. Хризанта Кордуба** складаємо **50 дол.** на УМ.

Андрій і Дарія Фарміга.

ЧЕРВЕНЬ 2018

ДАТКИ НА МУЗЕЙ

5,000 дол. – Exxon Mobil Foundation matching gift donation of Martha T. Pelensky;

2,000 дол. – The Heritage Foundation 1st Security Savings Bank;

1,300 дол. – Daniel Kashimer;

по **500 дол.** – Ukrainian National Association, INC;

по **350 дол.** – Надія Дейчаківська;

по **100 дол.** – Катря Червоняк, Богдан Футей, Юрій Масюк;

по **50 дол.** – Мері Анн Куліш, Марія Маланяк;

по **20 дол.** – Надія Оранська, Іван і Христина Шпігульські, Юрій Слиж;

по **15 дол.** – Анастасія Тетерічко;

по **10 дол.** – Волтер Чепізак, Лада Онишкевич.

З НАГОДИ

З нагоди уродин **Лесі Попель**, голови 56-го Відділу СУА, складаємо **100 дол.** на УМ. Бажаємо Многая Літа!

Оксана Лев, Анн Оксана Лонкевич, Христина Шелдон, Анн Марія Сусла.

ЗАМІСТЬ КВІТІВ

Замість квітів на свіжу могилу **св. п. Стефанії Ганущак** складаю **100 дол.** на УМ. Рома Шуган.

У пам'ять **св. п. Ольги Р.Стасюк** складаємо **100 дол.** на УМ.

Микола і Джастин Стасюки.

У пам'ять **св.п. Лади Сочинської** складаємо **100 дол.** на УМ.

Проф. Ярослав і Алла Лешко.

У пам'ять **св.п. Стефана Скрибайла** складаю **50 дол.** на УМ.

Д-р Роман Слиж.

У пам'ять **св.п. Ярослави Гудзяк** складаю **50 дол.** на УМ.

Наталія Лончина.

У пам'ять **св.п. Ярослави Гудзяк** складаю **50 дол.** на УМ.

Марія Бутенко.

ЛИПЕНЬ 2018

ДАТКИ НА «400К КЛЮБ»

По **1,000 дол.** – Ольга Ставнича, Марія Мороз, д-р Ігор і Сузанна Рак, Наталія Даниш, Олег і Олена Колодій, Галина Павленко, проф. Рената Голод і проф. Олег Третяк, Оксана Стеранка, Anna M. Orzynskyj & Dr. Jurij Rybak, Roman & Andrea Kochanowsky, Богдан і Віра Боднарук, Марта Н. Мулик Баксер, д-р Ігор і Олександра Савчук, Аня Тершаковець і Браян Томко, д-р Олександр Данилюк, Андрій Гарисимяк, д-р Юрій і Рома Темницькі.

ДАТКИ НА ВИСТАВКУ Енді Боргол «Загрожени види тварин»

1,000 дол. – Марія Томоруг.

ДАТКИ НА МУЗЕЙ

600 дол. – Paul & Emilia Liteplo (Haier 50 inch LED HDTV);

400 дол. – UNA Seniors Association;

355 дол. – проф. Ярослав і Алла Лешко;

по **250 дол.** – Meest-America Inc., Орест Шуль, George & Christine Balynsky;

по **200 дол.** – Elmer & Olga Bertsch, Larissa Paschuk;

110 дол. – Надія Бігун;

по **100 дол.** – д-р Мирослава Знаєнко, Слава Пилишенко, Андрій Левін, Marta Clute, Luba T. Spikula, John & Natalie Santarsiero, Walter Ostapiak, Dr. Truvor & Dr. Chrystyna Kuzmowych, Romana Danysh;

85 дол. – George & Oksana Bachynsky;

80 дол. – Maria Bakalec;

по **60 дол.** – Lubomyr & Oksana Krushelnysky, Ihor & Irene Jadlickyj, Orest & Hania Hrycyk;

50 дол. – Mary S. Zilg, Dr. Irene Rogutsky;

40 дол. – Irene Swystun;

по **30 дол.** – Stefania Hluszczyk, Oksana Lobachevsky, Nina S. Klymowska, Lidia Buk, Olga Maryschuk-Kandel, Frank G. Serafin, Anna Zibrotsky, Christine Karpevych, Daria Jarosewich, Phyllis J. Pastuzyn;

50 дол. – Наталія Люсів;

по **25 дол.** – Марія Василів, Emelia Seubert, Alexandra Stebelsky, Irma Osadsa;

по **20 дол.** – Владим і Марія Яровенко, Ulana Omecinsky, Helena O. Pawlenko, Maria Proskurenko, Melanie M. Kuzma, Sofia Skrupnyk, Maria Yurkewych;

по **15 дол.** – Анастасія Тетерічко;

по **10 дол.** – Волтер Чепізак, Zorianna Klufas;

по **5 дол.** – Maria Brodylo, Helene DeLorenzo.

3 НАГОДИ

We the members of UNWLA Branch 108, have made this collection in honor of our esteemed member, **Mrs. Irene Hladkyj**, on the occasion of her 90th birthday. Mrs. Hladkyj has been a long time member and supporter of the Museum as a member of UNWLA Branch 66 (now disbanded) and as a current member of Branch 108. We cannot think of a better way to show our appreciation of her and all her past and present contributions to UNWLA than by giving a gift to the Museum which she cherishes so much. **Mnohaya Lita Pani Hladkyj!**

\$100 – Romana Thibodeau; **\$50** – Christine Melnyk, Larissa Swartout, Ulana Zynych; **\$35** – UNWLA Branch 108; **\$25** – Dionizia Brochinsky, Anna Salemme; **\$20** – Mariyka Antonyshyn, Dozia Bystrianyk, Natalie Chermak, Lidia Choma, Olga Furmanek, Svetlana Goletz, Gloria Horbaty, Nadia Ivantsiv, Emilia Iwaniw, MaryAnn Mikosky, Nadia Trojan, Orysia Yanovskyj; **\$10** – Dana Zakowrotnyj Sendich; **\$5** – Alexandra Palmer.

Donations from non Soyuz members: **\$100** – Maria Wysowskyj; **\$10** – Lidia Koziupa.

ЗАМІСТЬ КВІТІВ

У пам'ять **св. п. Володимира Слижа** складаю **550 дол.** на УМ. Богданна Слиж.

У пам'ять **св. п. Софії Лончини** складаю **50 дол.** на УМ. Нансі Лончина Робертс.

У пам'ять **св. п. Уляни Кобзар** (In memory of **Ulana Kobzar**) складаємо на УМ:

\$150 – George Reszetucha; по **100 дол.** – Роман Остапак; Наталка і Роман Кизик; Ольга Ставнича, Jason & Vera Lynch.

In memory of **Ulana Kobzar** I am donating **\$100** to The Ukrainian Museum. Thoughts and love are with you all. Bennie Grant.

У пам'ять **св. п. Романа Гавриляка** родина та приятелі складають датки на УМ:

1,000 дол. – Марія Тершаковець; по **250 дол.** – Павло Богдан і Дора Іскало, Лідія Гайдучок, Оrest і Лідія Білоус; по **200 дол.** – Петро та Ілона Шиприкевич, Катря Червоняк, Володимир В. Мотика, д-р Остап і Віра Тершаковець; **150 дол.** – д-р Роман і Анна Алиськевич; по **100 дол.** – проф. Ярослав і Алла Лешко, Аніса Е. Сергеев, Оксана Тишовницька, Люба Бурровс, Люба Фірчук, Дарія Байко, Олена та Ігор Терлецькі, Марія Томоруг, Марія Тершаковець, Христина Бонакорса, Аврелія Граб, Ігор і Ольга Левицькі, Ігор і Марта Воевідка, Іванна Мартинець, Марія Шуст, Мирон і Ольга Гнатейко, Богданна Слиж; по **50 дол.** – Оrest і Лідія Глют, Ярослав Скрипник, Юрій і Мира Граб.

У пам'ять **св. п. Люби Дармохвал** складаю **25 дол.** на УМ. Надія Дейчаківська.

У пам'ять **бл. п. д-ра Ярослава Ставничого** складаємо **100 дол.** на УМ.

Д-р Остап і Віра Тершаковець.

У пам'ять **св. п. Дарії Федорів**, колишньої членки 12-го Відділу СУА, складаємо **560 дол.** на УМ: по **100 дол.** – Володимир і Ліда Базарко, Дозя Кріслата; по **50 дол.** – Ярослав і Неля Завадівські, Ярослав і Володимира Краснянські, Надія Сімс, Маріян і Лідія Вирста, Василь і Рома Мерман; по **25 дол.** – Ліся Райло, Стефа Оліяр, Ольга Демянчук, Надя Дейчаківська; **10 дол.** – Marta Wiegand.

Щиро дякуємо за підтримку!
Управа та адміністрація УМ.

«Віддавати – ось найвищий спосіб жити».

(Джон Максвелл)

«Коли ви робите добро іншим, Ви в першу чергу робите добро собі».

(Бенджамін Франклін)

“Plugging” All Things Ukrainian

by Marianna (Szcawinsky) Crans

Br 95 Ladies and Display

For the past five years now, Branch 95 (Mid Hudson Valley Region, New York) members have been participants in the Kingston Multicultural Festival, an event where various ethnic groups of the area come together to share their respective cultures, crafts, food, music and dance in a free event that focuses on family and especially children. The festival is sponsored by the Reher Center for Immigrant History and Culture, a center that was established to explore the international history of Kingston. The event occurs on the first Sunday in June and, weather permitting, is celebrated at the T. R Gallo Park at Kingston's historic waterfront and former center of commerce. As participants, we have shared our history, culture, art forms, and

sampling of our food with others at this annual event and have been fortunate enough to have the amazing Tsvitka Ukrainian Dance Ensemble under the direction of professional dancer Andriy Cybyk perform and amaze the crowds.

During these events we have presented colorful displays on our culture and have featured children's cultural activities, a requirement for all the cultural displays and tents. There have been many other multicultural performers and participants at this event: Native American, Latino, Scottish, Irish, German, African, Asian Indian, Chinese, Greek, Italian, Jewish and most recently Gospel and Hip Hop!

Tsvitka Teen Dancers

Tsvitka Younger Dancers

The foods have varied from from Kosher specialties, Mexican, Spanish and Venezuelan dishes, American Fish Fry sandwiches to Italian, Ukrainian, Greek and Irish desserts. The cultural immersion for children has included activities like origami, piñata making, Native American drumming, writing in the Ukrainian Cyrillic alphabet, and making Jewish dreidels.

What was new at this year's festival was that one of the local radio stations was broadcasting from the event! What was even better was that they were interviewing folks from the Reher Center, the food vendors, the performers and someone from each of the ethnic display booths. I was invited to be interviewed and was questioned about who we are, about our UNWLA connection, and about why we participate at the event. I explained that this is a perfect way for our branch to uphold two of our UNWLA mandates: to help preserve and protect our history, culture, and art forms and to share and educate others about them. I was also

able to provide the interviewer with information about the local Ukrainian community in Kerhonkson and Poughkeepsie, about our Spiritual Heart at the Holy Trinity Church and our cultural Heritage Center at Soyuzivka, and about the various Ukrainian organizations, especially those for children like Plast and CYM. I even had a chance to plug the Ukrainian Museum in New York City and the Annual Ukrainian Cultural Festival in July at Soyuzivka! Finally, I explained that our UNWLA Branch 95 members agreed with the Reher Center's goal of exposing children to the tapestry of international heritages in an entertaining and informative way, and that's the best reason why we are a part of this annual celebration.

It is always fun to be a part of this day, but this time, the festival had a new dimension as it allowed us to reach out to folks who may not have attended this year or ever, but may be enticed by the radio interviews to check us out next year!

A Note from the Editors: Guidelines for Submitting Articles to Our Life

1. Please send each article as Word document attachment via email to unwlaourlife@gmail.com. Please DO NOT type your article into the body of your email or send as a PDF file.

2. **Identify your work.** In the subject line of your email, please provide title or subject of the article you are submitting for publication and designate whether the article is in English or Ukrainian. (type in ENG or UKR to identify which). If applicable, include UNWLA Branch #.

3. **The Only Time Spelling Really Counts.** We know a lot of people, but we do not know everyone and rely on our authors to provide correct spelling of first and last names of everyone mentioned in articles each time the names are mentioned. We don't like to guess which version is correct.

4. **Deadlines.** Producing a bilingual monthly magazine is a complex matter that requires extensive cooperation and coordination between and among authors, photographers, editors, and Computoprint. Editing and layout take time and effort and it is for this reason that we set deadlines for materials to be published in any given month. Materials submitted later than the designated deadline wreak havoc on the production process and often create unnecessary additional work for all concerned. Please note that all materials (articles and photos) for any given issue of the magazine must be received by the editors by the 5th of the month preceding the month of publication. Materials received after this deadline may be bumped to the next issue.

Last but not least: Please do not send identical articles to *Our Life* and any other publication simultaneously as this constitutes a breach of professional courtesy. (In some cases, it is also illegal to do this as it may violate copyright laws.) If you feel the information you wrote about is important enough to share with a broader or different audience, please write a separate and distinct article for each publication.

Thank You for all your hard work and for your cooperation!

WAR VICTIMS' FUND ❖ ДОПОМОГА ЖЕРТВАМ ВІЙНИ ГІДНОСТІ

In memory of **Mr. Zenon Shpon**, who passed away on August 17, 2018. Mr. Shpon was the husband of Larissa Shpon, a member of UNWLA Branch 56 in North Port, FL and organizer of UNWLA branch in Eire, PA. The family's request that in lieu of flowers, donations could be made to UNWLA's War Victim Fund have been honored by the following:

\$250 Mr. & Mrs. Bilous, Szklenick Family;

\$200 Mr. & Mrs. Shumeiko;

\$100 Mr. & Mrs. Sos, Mr. & Mrs. Polansky, Mr. & Mrs. Montgomery, Mr. & Mrs. Futey, Mr. & Mrs. Yarymovych, Mr. & Mrs. Hron, Mr. & Mrs. Rondiak, Father & Mrs. Saciuk, Mr. & Mrs. Susla, Neonilla Lechman, Mr. & Mrs. J. Zinycz, Slava Maluk, Alexandra Popel;

\$50 Mr. & Mrs. Stadnyk, Yara Litosch, Mr. & Mrs. Lisnyczvj, Mr. & Mrs. Kobryn, Anna M. Fat, Mr. & Mrs. Bodnaruk, Chrystyna Czajkowsky, Mr. & Mrs. Maliczyszyn, Katherine Steciuk, Olena & Lieda, Boyko, Slawa Stefanyshyn & Alexander Terlecky, Mr. & Mrs. Baranowsky, Mr. & Mrs. Puzyk;

\$30 Mr. & Mrs. Jachnycky, Nawara Family;

\$25 Mr. & Mrs. Korzeniowski, Vera Chajkowsky Dutton;

\$20 Odarka Horbachevska, Oksana Lonkewycz, Maria Bojduj.

\$500 In loving memory of **Myroslawa Zubal**. Lucy B. Rorke-Adams, MD C. Harry Knowles.

250 дол. На вшанування пам'яті **Миро-слави Зубаль**.

Лідія і Всеволод Когутяк.

150 дол. Замість квітів у пам'ять **Лідії Белендюк**. Родині найщиріші співчуття.

Д-р Трувор і Христина Кузьмович.

100 дол. У пам'ять **Кока Ключаса**. Вічна Пам'ять! Богдан Футей.

100 дол. 129 –й Відділ СУА.

\$50 In memory of **Constantine Peter Klufas**, who died on July 25, 2018.

Janice and Karl Hempel.

\$50 To honor the life of Conny Klufas of San Antonio, TX. God Bless. The Martin Family.

Пресовий фонд НАШЕ ЖИТТЯ Press Fund
 ОЕЗОЕЗОЕЗОЕЗОЕЗОЕЗОЕЗО OUR LIFE ОЕЗОЕЗОЕЗОЕЗОЕЗОЕЗО

100 дол. 129-й Відділ СУА в Гамтрамк, МІ.
50 дол. У пам'ять **бл. п. Орисі Лончини**.

Надя Бігун.

\$25 In memory of **Mr. Zenon Shpon**, husband of our beloved and long-term member Mrs. Larissa Shpon.

UNWLA Branch 56 North Port, FL.

\$25 In memory of our dearly beloved and long-term member **Mrs. Maria Dorozynska**, who passed away on August 1, 2018.

UNWLA Branch 56 North Port, FL.

ORPHANS' FUND

\$100 In memory of **Myroslawa Zubal** (mother of Larissa Bilaniuk).

Valerie A. Vigna.

100 дол. З нагоди Дня народження **Христі Лужницької Кульчицької**.

Оксана Ванчицька Ворох.

«Діти – се наш дорогий скарб, се наша надія, се – Молода Україна»

Олена Пчілка

ПЛЯНЕТА КВІТІВ

Казка Ганни Черінь

Марко і Симон, друзі-астронавти, готувались до чергового лету в космос. Прилетівши на космодром, вони перевірили свій космічний корабель — все було в найкращім порядку.

— А пам'ятаєш, Симоне, як ще кілька літ тому нас мусили вистрілювати з ракети, а ми сиділи, стиснувши серце, і молилися, щоб не трапилось якого вибуху?

— Еге ж, а як нас трусило й кидало, поки ми дібралися до безповітряного простору!...

— Минулося! Тепер наша летюча тарілка впливає в повітря, тихо й лагідно, так що ця подорож дуже приємна. Я б щодня їздив, якби не радіація. Після трьох місяців у космосі мусимо відпочивати й знімати її з тіла, поки не захворіли. Але скоро і з цим злом поборемось.

Поки вони так розмовляли, то перемогли силу земного тяжіння. Можна було виключити ракетні мотори і просто плисти в просторі, як у спокійнім морі. Летіли на міжпланетну станцію, що була великим містом з усіма вигодами: вулицями, парками, садками, квітниками, школою, кінотеатром, а головне — з великими лабораторіями й дослідними станціями. На цій станції працював і старший брат Марка, з котрим він дуже хотів побачитись.

Землю вже не видно, кругом ясно та сонячно. Із Землі передають напрямок, куди летіти. Симон керує кораблем, Марко куняє, бо вчора довго не міг заснути, і тепер сонний.

Раптом — що це? Повз вікно летить якась гора! Ближче, ближче... Симон кермує корабель убік, але потужна хвиля збиває їх з напрямку і зриває дві антени. Замовкло радіо, втрапився зв'язок з Землею. Навіть світло погасло, хоч у вікно світить сонце. Але як стане темно, без світла й електричної енергії не можна.

— Ти думаєш, щось пошкоджено? — запитав Марко.

— Ось зараз одягну скафандр та полізу подивитися, — відповів Симон.

— А може, я? Це, здається, моя черга.

— Черга не черга, а я перший сказав.

І Симон одягнув зручний, але міцний, скафандр, на комбінезон, що захищає від радіації. Марко дивився крізь вікно, як Симон плавав у просторі, часом перевертаючись догори ногами. В безповітрянім просторі ніщо його не притягало до себе, і не було об що опертися. Тому Симон прив'язався сталевую лінвою до корабля і висів на ній. Скоро він вернувся на корабель.

— Дірок нема, але антени обидві відлетіли. Тепер ми відірвані від Землі й не знаємо, куди летіти.

— Дивись! Попереду якась станція. Не думаю, що це наша, та може, якої іншої держави. Тепер майже кожна велика країна має станції в космосі.

Симон ввімкнув ракету і хлопці скерували корабель на станцію, що вимальовувалась, як приплющена куля. Згодом на ній можна було бачити зелені масиви, ніби поля чи ліси, якісь канали...

— Еге, Марку, та ми на якусь плянету залетіли! Зробили відкриття! Будемо славні на весь світ! Це буде плянета Симар, від мого і твого імени!

— А може, Марсим? Мені це краще звучить!

— Побачимо! А поки що пильнуй керма. Сідаємо.

Корабель плавно сів на чудовім зеленім полі. Такої соковитої трави не буває на Землі. Ще трохи вище — і був би ліс. Але це таки трава, тільки дуже висока. Хлопці вийшли і зняли скафандри — дихати добре, навіть краще, ніж на Землі. А які пахощі! Як у травневім саду!

— Тут тепло, я думаю, що й комбінезони скинемо, — промовив Марко.

— Почекай, не знаємо, які тут рослини, може, отруйні — хай нас комбінезони охороняють.

Хлопці йшли полем і дивувалися на стрункі ряди квітів. Квіти були величезні, вищі від людського зросту, і трохи нагадували наші соняшники. Одні були червоні, другі сині, а ще — яскраво-жовті. Кожний колір окремо, громадами, наче їх хто дбайливо садив на грядки.

— Хто ж їх тут посадив? Ми напевно знайдемо тут і величезних людей-гігантів.

— Не знайдете, — відповів хтось тоненьким голоском. — Ми самі себе садимо.

Хлопці перелякалися і стали шукати, хто це до них заговорив. Нікого не було, але квіти хитали голівками і — далебі! — сміялися.

— Так, це ми до вас говоримо, — обізвалась жовта квітка.

— А звідки ви знаєте нашу мову?

— Ми всі мови знаємо, бо ми квіти. У вас на Землі ж кажуть, що квіти говорять. І це правда.

— Ну, то здорові будьте, Квіти! — привітався Симон. — Можна у вас трохи зупинитися?

— Можна, якщо ви не будете нас рвати й нищити, — сказала червона квітка. — Нам казали, що на Землі ви робите страшні злочини супроти квітів: рвете їх, ріжете, тримаєте ув'язнених у вазах, а тоді, півмертвих, викидаєте на сміття.

— Це так, — зізнався Марко, — але ми й доглядаємо квіти: сіємо та садимо їх, поливаємо, годуємо, виполюємо бур'яни... А потім настає зима, що вбиває квіти. Але ми збираємо їх насіння та навесні знову садимо. Така доля квітів у нас. А у вас що — ви вічно ростете?

— У нас вічна весна, але ми гинемо від посухи, вітру і просто від старости. А часом гинемо і на війні.

— На якій війні? Які бувають у квітів війни?

— Бувають, ще й які! Війни за територію. Наша планета влаштована так, щоб кожна квітка мала свої права. У нашім уряді є рівна кількість представників від усіх трьох кольорів: червоного, синього та жовтого. Але часом з'являються зухвальці, що хочуть загарбати чуже. Вони намовляють інших і починають засипати своє насіння на чужу землю. Тоді між червоними квітами раптом виростають сині. На них накидаються господарі цієї ділянки, і зчиняється бій. Часом виростають мішані квіти фіялкового або помаранчевого кольору, але вони не виживають і губляться між господарями. Господарі також воюють корінням, вони під землею знаходять напасників і винищують їх.

— Ніде нема миру, — зітхнув Марко.

— Є в нас мир, наші війни довго не тривають, а тільки поки ми виженемо напасника.

— Так і ми на Землі хочемо вигнати напасника, що вкоренився на Україні, і тоді на нашій Землі настане мир, — сказав Симон.

По запахній траві хлопці пішли до сплетеного з квітів намету, де на листку блищав золотом запахний мед і лежали зернятка. Квіти запросили мандрівників пообідати, і ця їжа дуже смакувала хлопцям.

На цій планеті не було ані будинків, ані майстерень — нічого, чим би можна було полагодити антени. Але квіти дали їм чарівного нектару, що ним треба намастити лице, і тоді можна відчувати напрям і знайти дорогу. Хлопці попросилися з квітами, сіли в свій корабель і полетіли шукати міжпланетну станцію. Квіти співали й махали їм услід голівками.

— Отже, знайшли ми досі незнану планету, але не можемо її назвати ані Симаром, ані Марсिमом, бо це планета Квітів.

YOUR COFFEE IS SERVED

by Ihor Magun, MD FACP

Perhaps the most common beverage consumed on a regular daily basis is coffee. There are several reasons for this, but the main reason is that coffee makes us feel good because of its many positive attributes. Scientists have known for many years that coffee stimulates the release of the neurotransmitter dopamine. This, in turn, literally produces that feeling of euphoria. Simply put, coffee is able to tap into virtually every reward system our brain has evolved.

So what is this wonderful beverage so many of us drink every day? It is actually a shrub of the bedstraw family that yields coffee seeds, two of which are contained in each berry. It is native to the Old World tropics, and most of the world's coffee is grown in tropical regions of America.

The core component of coffee is something called caffeine, which is a central nervous stimulant and considered the world's most widely consumed psychoactive drug. It is present in caffeinated beverages such as coffee and tea and also found in energy boost drinks, chocolate and certain soft drinks (artificially incorporated). Caffeine is even sold in tablet form.

The effect of caffeine on the body is dependent on the quantity of milligrams consumed. Actual caffeine content depends on a number of factors: origin, processing, preparation method and brewing time. The average caffeine content of an 8-ounce cup of brewed coffee is 95 mg, espresso has 63 mg, while decaf has about 3 mg. Instant coffee usually contains less caffeine than other types of coffee; caffeine content of one cup can vary from 30 mg to 90 mg. Up to 400 mg of caffeine a day appears to be safe for most healthy adults to consume. This translates into about four cups of coffee.

Consuming coffee produces certain effects within one hour of consumption and these effects may continue for four to six hours. Caffeine stimulates the nervous system, which gives you energy, makes you feel more awake and alert. It can increase your blood pressure, but this elevation is minimal and usually dissipates if you drink coffee on a regular basis. It also interferes with the absorption of calcium in the body and is a diuretic (i.e., it increases the body's need for urination). Caffeinated coffee is sixty percent more efficient in activating the digestive system; because it relaxes colonic muscles, it facilitates bowel movements.

On the other hand, too much caffeine can lead to headaches, dizziness, insomnia, anxiety, restlessness, rapid or abnormal heart rhythms, and dehydration. To a certain extent, it can also create dependency—the need to ingest greater quantities to achieve the same effect. It is important to note that high caffeine ingestion in postmenopausal women can accelerate bone loss. All of this naturally leads to the subject of decreasing coffee consumption. The effects of abrupt withdrawal from caffeine usually last for a day or two if you consume two or more cups per day. The usual symptoms of withdrawal are a mild headache and fatigue.

Over that past several decades, coffee has been extensively studied. The findings indicate that there has been no increase of risk of cancer or heart disease. In fact, research shows that coffee has many health benefits including improvement in cognitive function; it also offers protection against Parkinson's disease, type two diabetes, liver disease and liver cancer. Some studies actually show decreased overall mortality and possibly lower cardiovascular mortality. A recent article in *JAMA (The Journal of the American Medical Association)* reported that women who consumed two to three cups of caffeinated coffee on a daily basis were fifteen percent less likely to develop depression compared to women who drank less than one cup per day.

So who should limit or avoid caffeine? Research on this matter has yielded conflicting reports about caffeine intake during pregnancy. The American Congress of Obstetricians and Gynecologists concluded that consumption of up to 200 mg of caffeine is safe. In women who are breast-feeding the limit climbs to 300 mg. Individuals who have issues with anxiety, fast heart rhythms, sleep disorders, ulcers and intolerance to caffeine in any way should limit or avoid its consumption. If you have any concerns, use your judgement and follow the advice of your physician.

A final word: Coffee is delicious and brings people closer together. Who among us does not enjoy sharing a cup of coffee with a friend or loved one? That said, I wish all the coffee drinkers reading this column all the physical and emotional benefits good coffee brings.

ГОЛОВНА УПРАВА СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ

ПОЧЕСНІ ГОЛОВИ СУА

Анна Кравчук, Ірина Куровицька

Маріянна Заяць – голова СУА

ЕКЗЕКУТИВА

Ліда Яхницька – 1-ша заступниця голови
Христина Бойко – 2-га заступниця голови для справ організаційних
Надя Нинка – 3-тя заступниця голови для справ зв'язків
Ірина Бучковська – протоколярна секретарка
– скарбник
Віра Кушнір – фінансова секретарка
Марія Андрійович – вільна членка
Валентина Табака – вільна членка

РЕФЕРЕНТУРИ

Лідія Білоус – суспільної опіки
Анна Кравчук – стипендій
Софія Геврик – у справах культури
Оксана Лодзюк – соціальних засобів комунікації
Таня Бедрус – виховна
Наталія Павленко – мистецтва і музею
Ольга Дроздович – архівар

КОНТРОЛЬНА КОМІСІЯ

Рома Шуган – голова
Рената Заяць – членка
Ірина Легун – членка
Ірена Рішко – заступниця членки
Орися Зінич – заступниця членки
Оксана Скипакевич Ксенос – парламентарист
Лариса Тополя – україномовний редактор журналу “Наше Життя”
Тамара Стадниченко – англомовний редактор

ГОЛОВИ ОКРУЖНИХ УПРАВ

Віра Андрушків – Дітройт
Галина Генгало – Філадельфія
Галина Романишин – Нью Йорк
Мар'яна Лівша – Нью Джерсі
Дозя Кріслата – Огайо
Любомира Калін – Чикаго
Христина Мельник – Нова Англія
Аліса Сердюк – Центральний Нью Йорк
Ольга Сперкач – зв'язкові віддалених Відділів
Оля Черкас – зв'язкова вільних членок
Іванка Олесницька

THE NATIONAL BOARD OF THE UKRAINIAN NATIONAL WOMEN'S LEAGUE OF AMERICA, INC.

HONORARY PRESIDENTS
Anna Krawczuk, Iryna Kurowyckyj
Marianna Zajac – President

EXECUTIVE COMMITTEE

Lydia Jachnycky – 1st Vice President
Christine Boyko – 2nd VP – Membership
Nadia Nynka – 3rd VP – Public Relations
Iryna Buczkowski – Recording Secretary
Vera N. Kushnir – Financial Secretary
Maria Andriyovych – Officer at Large
Valentyyna Tabaka – Officer at Large

Oksana Skypakewych – Parliamentarian
Xenos

REGIONAL COUNCIL PRESIDENTS

Vera Andrushkiw – Detroit
Halyna Henhalo – Philadelphia
Halyna Romanyszyn – New York City
Marianna Livcha – New Jersey
Dozia Krislaty – Ohio
Lubomyra Kalin – Chicago
Christine Melnyk – New England
Alisa Serdiuk – New York Central
Olha Sperkacz, Olya Czerkas – Co-Liaisons for Branches-at-Large
Ivanka Olesnycky – Liaison for Members-at-Large

STANDING COMMITTEES

Oka Hrycak – Social Welfare Chair
Anna Krawczuk – Scholarship Chair
Sophia Hewryk – Cultural Affairs Chair
Oksana Lodziuk – Social Media
Tetyana Bedrus – Education Chair
Natalie Pawlenko – Arts and Museum Chair
Olya Drozdowycz – Archives Chair

AUDITING COMMITTEE

Roma Shuhan – Chair
Renata Zajac – Member
Iryna Legoun – Member
Irene (Tetiana) Rishko – Alternate Member
Irena (Orysia) Zynycz – Alternate Member
Larysa Topolya – Ukrainian-language editor of *Our Life*
Tamara S. Cornelison – English-language editor

**СТИПЕНДІЙНА АКЦІЯ СУА
UNWLA, INC. SCHOLARSHIP /
CHILDREN-STUDENT SPONSORSHIP PROGRAM**
171 Main St., P.O. Box 24, Matawan, NJ 07747-0024
Phone / Fax: 732-441-9530
E-mail: nazustrich@verizon.net

УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ / THE UKRAINIAN MUSEUM

222 East 6th Street, New York, NY 10003
(212) 228-0110 • Fax (212) 228-1947
E-mail: info@ukrainianmuseum.org
Website: www.ukrainianmuseum.org

**Одяг київської міщанки,
Україна, XVIII ст.
(Віра Лопатинська-Тершаковець).**

Стрій складається з вовняної сукні.
Але вона ціла, не відтинана,
оздоблена вишивкою на грудях і
внизу. На голові – «кораблик» з
хутра, верх кораблика з шовку.
Позаду причеплена кокарда з двома
довгими кінцями. Намисто з
червоних коралів, з дукачем
посередині. Взуття – високі
шнуровані черевички.

**Kyivan Townswoman's Dress
Ukraine
(18th century).**

The townswoman's garb consisted of a dress and a coat. The princess style dress of thin wool was decorated down the front and at the hem with a design patterned of gold cord. The outer coat of heavier gray wool, fashioned in a style similar to that of the dress, was fastened at the waist with a large clasp. The collar and cuffs were made of the same fabric as the dress. The fur cap had a silk crown and a large silk bow in the back. A coral and gold coin necklace and high-laced shoes completed the outfit as commonly worn accessories. Modeled by Vira Lopatynska-Tershakovets.